

- Uit cijfers van Deltalinqs blijkt dat meer dan 70% van de bedrijven aangeeft dat investeringen in de Rotterdamse Haven in gevaar zijn, door een stapeling van problematiek rondom stikstof, energieprijzen en netcongestie. Het gaat hierbij om investeringsbedragen tussen de tientallen miljoenen tot zelfs meer dan een miljard euro.

2. Energie en industrie in Zuid-Holland

De haven van Rotterdam is een belangrijke pijler onder de Zuid-Hollandse economie. Met de ambities van de haven om te verduurzamen kan een forse bijdrage worden geleverd aan de klimaatdoelstellingen van Nederland. Voor deze plannen zijn naast passende maatregelen nodig.

A. Zonder de verduurzaming van de industrie in Zuid-Holland komen de nationale CO₂ reductiedoelen onder druk te staan

- Wij werken met de Zuid-Hollandse Groeiagenda samen met meer dan 80 overheden, bedrijven en kennisinstellingen aan de duurzame ontwikkeling van Zuid-Holland, zoals bijvoorbeeld een reductie van 40% van de nationale CO₂.
- Dit maakt dat Zuid-Holland dé plek om grote stappen te zetten in de energietransitie. Het vaak niet kunnen inzetten van stikstofruimte vanwege additionaliteit naast het ontbreken van een voortvarende aanpak van netcongestie, dreigt een rem te zetten op de elektrificatie van het Havenindustriële Complex in Rotterdam, en daarmee de noodzakelijke reductie van CO₂.

B. De Rotterdamse haven heeft alles in zich om in 2050 het meest duurzame en concurrerende haven- en industriecluster ter wereld te zijn.

- Daarom pleiten wij met de gemeente Rotterdam, het Havenbedrijf, de EBZ en Deltalinqs voor een transitie wet in combinatie met een investeringsagenda.
- Uit cijfers van Deltalinqs blijkt dat de Rotterdamse Haven verantwoordelijk is voor slechts 1% van de gemiddelde stikstofdepositie. Daar komt bij dat uit cijfers van de DCMR blijkt dat de NO_x-uitstoot in de Rotterdamse Haven de afgelopen 15 jaar met 60% is gereduceerd.

3. Natuurherstel Natura 2000-gebieden in Zuid-Holland

Greenpeace heeft de rechtszaak aangespannen om de inzet op natuurherstel af te dwingen. Natuurherstel vraagt om investeringen, om het aanleggen van gebieden en het uitvoeren van activiteiten die aanleg mogelijk maken. Stilstaan is dan ook geen optie, maatregelen zijn nodig om dit werk voort te zetten. Soms brengt dit in eerste instantie tijdelijk een toename van stikstof door de aanleg om op langere termijn tot reductie te komen.

- A. De Provincie Zuid-Holland zet in op natuurherstel door. Daardoor beheersen en stimuleren we soorten en bevorderen we de zo nodige diversiteit die in onze druk bevolkte provincie nodig zijn voor een gezonde en veilige leefomgeving.

4. Woningbouw in Zuid-Holland

De Rendac uitspraak heeft grote gevolgen voor woningbouwprojecten en daaraan verbonden projecten zoals de aanleg van ontsluitingswegen. Wat deze uitspraak uiteindelijk mogelijk en onmogelijk maakt is nog niet helemaal duidelijk. Wel weten we zeker dat deze uitspraak tot aanzienlijke vertraging gaat leiden. Ons toch al ambitieuze doel van bijna een kwart miljoen woningen tot en met 2030 toevoegen, is nu nog moeilijker geworden om te halen.

A. In Zuid-Holland hebben we de ambitie om bijna een kwart miljoen woningen tot en met 2030 te bouwen, een kwart van de nationale opgave. Als de woningbouw in Zuid-Holland vastloopt, raakt dat heel woningzoekend Nederland.

- Met grootschalige woningbouw creëren we nieuwe banen en leveren we een substantiële bijdrage aan het vernieuwen, verduurzamen, verbinden en versterken van de Zuid-Hollandse en daarmee nationale economie.

B. Er is een geborgd maatregelenpakket nodig om perspectief te bieden voor vergunningverlening voor bouwactiviteiten.

- Een aanzienlijk deel van de woningbouwopgave is tussen 2020 en 2025 gerealiseerd dankzij het gebruik van intern en extern salderen. Nieuwe projecten kunnen vertraging oplopen als blijkt dat een natuurvergunning nodig is, of kunnen mogelijk geen doorgang vinden als een natuurvergunning niet kan worden verkregen.
- Natuurvergunningen kunnen weliswaar nog worden aangevraagd, maar voorlopig wordt het erg lastig die te verstrekken.
- Projecten voor bijvoorbeeld woningbouw die eerder gebruik hebben gemaakt van intern salderen en die in de bouwfase zitten of al gerealiseerd zijn, zullen vóór 2030 alsnog een vergunning moeten aanvragen, waarbij het de vraag is of ze deze kunnen krijgen

C. Woningbouwplannen dichtbij Natura 2000-gebieden staan onder druk, ook in Zuid-Holland

- We kunnen nu helaas geen uitspraken doen (ook niet globaal) voor welke projecten een natuurvergunning nodig is en of zo'n vergunning kan worden verleend. Wel is de stelregel dat grotere projecten eerder met problemen te maken zullen krijgen. Ook worden de mogelijkheden beperkter naarmate de woningbouwlocatie dichterbij stikstofgevoelig Natura2000-gebied ligt.

5. Mobiliteit en Infrastructuur

Met grootschalige woningbouw en investeringen in mobiliteit creëren we nieuwe banen en leveren we een substantiële bijdrage aan het vernieuwen, verduurzamen, verbinden en versterken van de Zuid-Hollandse economie. Vanuit de provincie dragen wij bij door te investeren in de spoorlijn Leiden-Dordrecht, het regionaal OV-netwerk (metro, randstadrail en R-net) en OV-knooppunten. Daarnaast onderhouden we de provinciale (vaar)wegen en zorgen we daarmee dat het wonen, werken, onderwijs en andere voorzieningen bereikbaar blijven.

A. Infra-projecten gericht op bereikbaarheid en verkeersveiligheid waren de afgelopen jaren al geraakt door de stikstofproblematiek, en de recente gerechtelijke uitspraken doen daar een schep bovenop

- Deze uitspraak over intern salderen heeft tot gevolg dat onder andere infrastructuurprojecten die vanaf 1 januari 2020 met behulp van 'intern salderen' zijn toegestaan, opnieuw of alsnog vergund moeten worden.
- In Zuid-Holland wordt bij ten minste twee provinciale projecten gebruik gemaakt van intern salderen. Voor acht projecten wordt dit mogelijk nog een obstakel. .
- Daarnaast kan voor een tiental Rijksinfrastructuur projecten in Zuid-Holland vertraging optreden als gevolg van de recente juridische uitspraken.

B. Zonder investeringen in infrastructuur, loopt de Zuid-Hollandse woningbouw spaak

- In Zuid-Holland hebben we de ambitie om bijna een kwart miljoen woningen tot en met 2030 te bouwen, een kwart van de nationale opgave. Als de woningbouw in Zuid-Holland vastloopt, raakt dat heel woningzoekend Nederland. Mobiliteitsmaatregelen zijn randvoorwaardelijk voor de woningbouw.

Lobby boodschappen:

6. Lobbyboodschap aan het Rijk

- A. Naast de maatregelen die we als Zuid-Holland nemen zijn generieke geborgde maatregelen van het Rijk nodig d , waardoor stikstofreductie wordt bewerkstelligd, verslechtering van Natura 2000-gebieden wordt tegengegaan en de impasse bij vergunningverlening wordt doorbroken.**
- Voor deze borging is inzet op emissiereductie en de uitwerking van doelsturing belangrijk. De verlenging van de legalisatietermijn voor de PAS-melders moet gepaard gaan met een geborgd pakket aan aanvullende maatregelen.
- B. Naast een geborgd maatregelenpakket moet het Rijk inzetten op een overstijgende aanpak om vergunningverlening te vergemakkelijken: hiervoor is het aanpassen van de rekenkundige ondergrens/ het invoeren van een drempelwaarde van 1 mol geschikt.**
- Hiermee verschuift de inzet op elk individueel project naar een aanpak van de deken.
 - Dit kan echter alleen wanneer de invoering gepaard gaat met een stevig geborgd maatregelenpakket waardoor voldoende stikstofreductie wordt bewerkstelligd. Met de invoering van de rekenkundige ondergrens/ het invoeren van een drempelwaarde van 1 mol zullen ook de meeste PAS-melders geholpen zijn.
- C. Wij steunen de inzet van de minister om bedrijfsspecifieke doelen uit te werken en te sturen op emissies in plaats van op depositie.**
- Deze inzet zorgt voor een helder tijdspad voor ondernemers en duidelijke bedrijfsspecifieke doelen; ook moet er duidelijkheid worden gegeven over de sturingsvorm: normeren of beprijzen. Dit zorgt voor juridische zekerheid over geborgde emissiedaling.
- D. De provincies kunnen en willen de helpende hand bieden en hun bijdrage leveren aan het stikstofprobleem. De provincies kunnen dit echter niet alleen.**
- Het Interprovinciaal overleg zal namens de provincies het gesprek aangaan met de onlangs gevormde Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel.
 - Met deze samenwerking willen de provincies een actieve en constructieve rol spelen in het vinden van oplossingen voor de uitdagingen rondom economie en natuurherstel. Tegelijkertijd verwachten we dat het Rijk serieus werk maakt van een geborgd pakket aan generieke maatregelen.

Woordvoeringslijnen

Woordvoeringslijn algemeen

Wat de Rendac-uitspraak uiteindelijk mogelijk en onmogelijk maakt is inmiddels redelijk duidelijk. Openstaande juridische vragen worden in IPO verband opgepakt. Het is zeker dat de uitspraak tot vertraging gaat leiden. De Rendac-uitspraak heeft gevolgen voor bijna alle projecten met stikstofuitstoot. Vooralsnog kunnen veel vergunningen niet worden gegeven vanwege de verzwaarde additionaliteitstoets.

Veel van de nodige transitie die wij voorstaan in onze provincie, die op den duur leiden tot minder uitstoot en een gezondere leefomgeving, staan met deze uitspraak eveneens in de wacht. Voor het realiseren van deze transitie is nu eenmaal stikstof nodig voor aanleg- en (om)bouwactiviteiten.

Woordvoeringslijn eindigen met:

Verder drukken we iedereen op het hart om écht bijtijds contact op te nemen met de Omgevingsdienst Haaglanden. Daarnaast is het van groot belang om de stukken die worden aangeleverd ook goed aan te leveren. De omgevingsdienst heeft aangegeven constructief mee te denken binnen de grenzen van wet- en regelgeving. Bedenk wel dat de wachttijd toe kan nemen.

Samenvattend vertraging voor:

- woningbouwprojecten
- Infra-projecten
- aanleg wind- en zonneparken
- veeteeltbedrijven en tuinbouwbedrijven

En verder:

- ODH vraagt ruim op tijd en nauwkeurig te zijn bij indienen van vergunningaanvragen
- We werken heel hard aan deze uitdaging. We blijven de aanpak van de Rijksoverheid volgen en willen u over enkele weken weer informeren.”

Woordvoeringslijn Economie

Een duurzame, innovatieve en inclusieve economie, dat is onze ambitie. Een economie die sterk en flexibel is, zodat we in de toekomst ons brood kunnen blijven verdienen en we tegelijkertijd de negatieve gevolgen voor ons klimaat en leefomgeving beperken. Een economie waarin onze inwoners een fijn leven kunnen hebben, in het hier en nu en in de toekomst, en niet ten koste van brede welvaart elders.

Om daar te komen, staan we voor grote transitie op het gebied van verduurzaming, energiebesparing en nieuwe vormen van energie. Ook moeten we inzetten op digitale innovaties om daaraan bij te dragen, en om bedrijvigheid toekomstbestendig te maken. We moeten ervoor zorgen dat we onze grondstoffen hergebruiken of dat deze afbreekbaar in de natuur zijn, en dat we de schaarse ruimte zo inzetten dat ook wordt bijgedragen aan klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Het bieden van voldoende en kwalitatief goede ruimte is essentieel voor een goed functionerende economie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. En vooral dat laatste staat onder druk. Investeerders en bedrijven die zich willen vestigen in Nederland en Zuid-Holland moeten erop kunnen vertrouwen dat er heldere regels zijn en ook gehandhaafd worden. De zorgen van het bedrijfsleven zijn groot. Als bedrijven niet meer kunnen of willen investeren, dan heeft dit direct invloed op de brede welvaart in Zuid-Holland en uiteindelijk Nederland.

Woordvoeringslijn Energie

De Rendac uitspraak en het uitblijven van een geborgd maatregelenpakket heeft invloed hebben op de energietransitie en daarmee op de voortvarende aanpak van netcongestie. Het kan ervoor zorgen dat vergunningverlening voor energietransitieprojecten ingewikkelder wordt en dit kan voor vertraging zorgen. Het is van belang om de transitie naar duurzame energiebronnen op gang te houden door investeringen te bevorderen. Zonder de verduurzaming in Zuid-Holland komen de nationale CO2 reductiedoelen onder druk te staan. Daarnaast zijn energieprojecten ook noodzakelijk voor de realisatie van andere grote maatschappelijke opgaven, zoals de woningbouw, netcongestie en mobiliteit. Dit maakt dat Zuid-Holland dé plek is om grote stappen te zetten in de energietransitie. Daarom werkt de provincie Zuid-Holland met de Zuid-Hollandse Groeiagenda samen met meer dan 80 overheden, bedrijven en kennisinstellingen aan de duurzame ontwikkeling van Zuid-Holland, zoals bijvoorbeeld een reductie van 40% van de nationale CO2.

Woordvoeringslijn Industrie

De Rotterdamse haven en industrie kan 40% van de nationale doelstelling voor CO2-reductie realiseren. Hier is echter stikstofruimte voor nodig. Dit is de ruimte die vereist is om een vergunning te krijgen voor bijvoorbeeld de bouw van nieuwe duurzame fabrieken. Deze ruimte komt door het handelen van het Rijk in de knel. Dit is pijnlijk duidelijk geworden door de uitspraken in de zaken Greenpeace en Rendac.

De situatie is extra pijnlijk omdat de Rotterdamse haven en industrie slechts voor 1% bijdraagt aan de gemiddelde stikstofdepositie. Uit cijfers van de DCMR blijkt bovendien dat de NOx-uitstoot van de Rotterdamse haven de afgelopen 15 jaar met 60% is gedaald. De landelijke doelen voor stikstofreductie voor haven en industrie zijn daarmee nog altijd in beeld. De industrie is op de goede weg. Toch stagneren door de stikstofimpasse nieuwe projecten zoals offshore wind en groene waterstofprojecten, die juist in belangrijke mate bijdragen aan de transitie van haven en industrie.

We zijn dan ook blij met de commissie die het stikstofprobleem gaat oppakken. Het probleem wordt hiermee landelijk erkend. Tegelijkertijd is het probleem voor onze haven en industrie veel groter dan stikstof alleen. We hebben ook te maken met netcongestie, hoge energieprijzen en extra regelgeving bovenop EU regelgeving. Ook daar moeten we naar kijken, ook daar moeten oplossingen voor komen. De stapeling van deze problemen zorgt er namelijk voor dat het investeringsklimaat in de Rotterdamse Haven en Industrie onder druk staat.

Als we nu niet ingrijpen en de handen ineenslaan als bedrijfsleven en overheid raken we als Nederland onze prominente positie kwijt als belangrijke wereldhaven. Dat gaat gepaard met

verlies van vele banen, een aanslag op onze economie en de doelstellingen van het kabinet op de energietransitie en verduurzaming zijn dan onhaalbaar.

Woordvoeringslijn Natuurherstel

Greenpeace heeft met de aangespannen rechtszaak ingezet op natuurherstel, zoals door de staat zelf vastgelegd in wet- en regelgeving. Natuurherstel vraagt echter om investeringen, om het aanleggen van natuurgebieden en het uitvoeren van activiteiten die deze aanleg mogelijk maken. Stilstaan is dan ook geen optie. Investeren en maatregelen zijn nodig om tot voldoende stikstofreductie te komen. Activiteiten die dit mogelijk maken leiden in eerste instantie soms tijdelijk tot een toename van stikstof, maar zullen op langere termijn tot een grotere reductie leiden. Daarom zet de provincie Zuid-Holland in op natuurherstel door (+opsomming) en het actief beheersen en stimuleren van soorten. En bevorderen we de biodiversiteit die in onze druk bevolkte provincie nodig is voor een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast gaan we aan de slag met een maatregelenpakket om het proces te versnellen, zoals onder meer een emissieplafond voor ammoniak als een van de oplossingen. Zonder nationale inzet is het echter onmogelijk om de noodzakelijke stikstofreductie te behalen.

Woordvoeringslijn Woningbouw

De Rendac uitspraak heeft grote gevolgen voor woningbouwprojecten en daaraan verbonden projecten zoals de aanleg van ontsluitingswegen. Wat deze uitspraak uiteindelijk mogelijk en onmogelijk maakt is nog niet helemaal duidelijk. Wel weten we zeker dat deze uitspraak tot aanzienlijke vertraging gaat leiden. Ons toch al ambitieuze doel van bijna een kwart miljoen woningen tot en met 2030 toevoegen, is nu nog moeilijker geworden om te halen.

Om het stikstofprobleem op te lossen is simpelweg een aanpak nodig waardoor de stikstofneerslag op stikstof gevoelige natuur aantoonbaar gaat dalen. Vooral het Rijk zal hiertoe een pakket aan geborgde reductiemaatregelen moeten nemen. Tot die tijd is natuurvergunningverlening erg ingewikkeld.

Natuurvergunningen kunnen weliswaar nog worden aangevraagd, maar voorlopig zijn de mogelijkheden om deze vergunningen te verlenen zeer beperkt. Vooralsnog is intern- en extern salderen niet mogelijk. Natuurvergunningverlening op basis van ecologische beoordelingen lijkt nog wel mogelijk, echter alleen voor geringe deposities. We kunnen verder helaas geen uitspraken doen (ook niet globaal) voor welke projecten een natuurvergunning nodig is en of zo'n vergunning kan worden verleend. Wel is de stelregel dat grotere projecten eerder met problemen te maken zullen krijgen. Ook worden de mogelijkheden beperkter naarmate de woningbouwlocatie dichterbij stikstofgevoelig Natura2000-gebied ligt. We zijn als Provincie samen met ODH druk bezig uit te zoeken wat er wél kan en wat niet. Zodra we daar meer duidelijkheid over hebben laten we dat weten.

Ons advies is daarom nu vooral je energie te steken in wat er al wel kan. Dus ga aan de slag met die projecten die al lopen en/of vergunningen hebben. Als er projecten zijn die minder te maken hebben met stikstofuitstoot of verder van natura2000 afliggen is het aan te raden daar nu meer prioriteit aan te geven, tot duidelijk is wat er precies wél kan.

Samenvattend:

- Reken in ieder geval op vertraging bij woningbouwprojecten, wij weten nog niet hoe groot die vertraging zal zijn.
- Natuurvergunningverlening op basis van ecologische beoordelingen voor kleine projecten die niet vlak naast Natura 2000-gebieden liggen lijkt nog wel mogelijk, echter alleen voor geringe deposities .
- Infra-projecten en daarmee de ontsluiting heeft hier ook al mee te maken.
- ODH vraagt ruim op tijd en nauwkeurig te zijn bij indienen van vergunningaanvragen

-We werken heel hard aan deze uitdaging. We blijven de aanpak van de Rijksoverheid volgen en willen u over enkele weken weer informeren.”

-Steek je energie in wat nu wél kan

Woordvoeringslijn Mobiliteit en Infrastructuur

Recent zijn door de Raad van State en de Rechtbank Den Haag uitspraken gedaan die grote invloed hebben op de natuurvergunningverlening en het stikstofbeleid van de provincie. Dit houdt in dat de tot nu toe gehanteerde juridische kaders voor natuurvergunningverlening worden gewijzigd. Lees voor meer informatie de [GS brief aan Provinciale Staten](#) hierover.

Deze uitspraken hebben invloed op alle domeinen, dus ook alle opdrachten. Ook voor bereikbaarheid en mobiliteit. Op dit moment wordt de impact op de vergunningverlening, en op een aantal grote opgaven, zoals wonen, bereikbaarheid en energie in beeld gebracht door een impact-analysewerkgroep.

Globaal geldt voor de opgave Bereikbaarheid en mobiliteit het volgende:

- Als provincie zijn we verantwoordelijk voor het verminderen van de stikstofreductie tijdens aanleg en beheer- en onderhoudswerkzaamheden, uitstoot binnen OV-concessies en we stimuleren de verschuiving van goederenvervoer naar water, spoor en buisleidingen en schoner vervoer over weg en water. En niet te vergeten we stimuleren meer fietsen en lopen. Hier blijven we mee doorgaan en zullen we waar mogelijk -samen met partners – versnellen. Ook blijven we actief zoeken naar nieuwe opties van stikstofreductie.
- Voor nieuwe en lopende vergunningsaanvragen voor infrastructuur moet per direct een nieuw beoordelingskader toegepast worden, zie GS-brief.
Voor mobiliteitsprojecten was er al sprake van een stikstofopgave, omdat er onvoldoende stikstofruimte beschikbaar is voor vergunningverlening. Door de recente uitspraken is die situatie dus nog lastiger geworden. Per project moet worden getoetst of vergunning te verkrijgen is of voorlopig niet.
- Voor verleende vergunningsaanvragen en positieve weigeringen (eerder geen vergunning nodig gebleken) voor infrastructuur moet onderzocht worden of gebruik is gemaakt van intern salderen. En zo ja, bepaald worden met de Omgevingsdienst Haaglanden of er alsnog een (nieuwe) vergunning moet worden aangevraagd. Een paar projecten krijgen direct te maken met consequenties van de uitspraken, omdat in de vergunningverlening intern salderen aan de orde is (geweest).
- Voor onderhoudsprojecten en veel beheermaatregelen geldt geen vergunningsplicht. Maar worden altijd voor toetsing voorgelegd aan de Omgevingsdienst. Daar gaan we mee verder. Ook met het ervoor zorgen dat er geen of zo min mogelijk stikstof wordt uitgestoten bij werkzaamheden.
- Voor provinciale projecten, maar ook de mobiliteitsprojecten van andere wegbeheerders, zal per project nagegaan moeten worden of voor de projectmaatregelen een vergunningsplicht geldt, en zo ja wat de consequentie is van het niet kunnen verkrijgen van een vergunning.
- We beseffen dat het nu meer dan ooit belangrijk is om vraagstukken integraal af te wegen.

Woordvoeringslijn Landbouw

De landbouwsector in Zuid-Holland staat onder grote druk door de stikstofproblematiek. De urgentie die in de kamerbrieven van minister Wiersma wordt genoemd, geldt zeker voor onze boeren die dagelijks de gevolgen ervaren van economische, maatschappelijke en ecologische uitdagingen.

De stikstofuitspraken en het uitblijven van een passend en geborgd maatregelenpakket van het Rijk voor het verminderen van stikstofuitstoot heeft grote gevolgen voor de landbouwsector in Zuid-Holland. Globaal geldt voor de opgave landbouw het volgende:

- Innovatie en verduurzaming staan onder druk. Boeren die willen uitbreiden, verduurzamen of een vergunning nodig hebben hebben hiervoor een aanpassing in hun natuurvergunning nodig die in veel gevallen niet mogelijk is. Daarnaast is het voor hen vrijwel onmogelijk om financieringen rond te krijgen.
- Inzet van beeindigingsregelingen is op dit moment nog onduidelijk. In meerdere regelingen is opgenomen dat
- 15% van de originele toestemmingsverlening ingezet mag worden voor een nieuwe activiteit (bijvoorbeeld een camping of paardenpension). Wat niet meer gaat omdat dit zich baseert op intern salderen, waar vanwege de Rendac-uitspraak strengere regels voor gelden (Verzwaard additionaliteitsvereiste)..
- Alle projecten met stikstofuitstoot binnen een afstand van 25 km van stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden kunnen in potentie in de vertraging komen door de gerechtelijke uitspraken. De facto is dit heel Zuid-Holland.

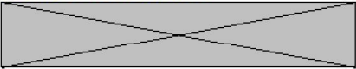
Woordvoeringslijn Visserij

- In Natura 2000-gebieden zoals de Voordelta hebben vissers een natuurvergunning nodig, maar door een gebrek aan geschikte rekenmethodes en capaciteit bij de overheid worden deze vergunningen niet verleend, terwijl de sector juist essentieel is voor de voedselproductie en daarmee de voedselzekerheid. Noodzakelijk is een werkbare oplossing, waarbij vissers aan de voorwaarden voor een natuurvergunning kunnen voldoen én voldoende mogelijkheden houden om hun beroep uit te oefenen. Alleen zo krijgt de sector weer toekomstperspectief.

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 2/27/2025 12:19:44 PM
Subject: FW: Def versie D-memo!
Received: Thur 2/27/2025 12:20:04 PM
[D-memo 4 maart SANE def.docx](#)

5.1.2e, wil jij deze even op een goede plek in de teamsopomgeving zetten. Ik heb even zitten kijken maar zie nog geen logische map, en wil ook niet in jouw mappenstructuur rommelen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Senior consultant

5.1.2e
5.1.2e
Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG Utrecht

Wil je weten hoe het is om te werken bij Berenschot? [Bekijk onze video!](#)

Van: 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>
Verzonden: donderdag 27 februari 2025 10:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>
Onderwerp: Def versie D-memo!

Beste mensen,

Volgens mij hebben we dan bij deze in de bijlage een **def-versie** van de D-memo. Ik heb al jullie opmerkingen verwerkt, daar zaten geen dingen in die elkaar tegenspreken.

@ 5.1.2e dan draag ik hem graag over aan jou om met de gedeputeerde af te stemmen. **Let op** dat de lobbyboodschap nog als bijlage moet worden toegevoegd!

Dank voor de snelle reacties!

Vr. gr. 5.1.2e
5.1.2e

Disclaimer

This e-mail and any attachment it contains is confidential and may contain legally privileged information.
If you are not the intended recipient, please note that this e-mail or any attachment may not be copied or disclosed or distributed to others.
If you have received this e-mail by error, please notify the sender immediately by return e-mail, and delete this message. All rights reserved.

This email has been scanned for viruses and malware, and may have been automatically archived.

Agenda

Contact

5.1.2e

5.1.2e @pzh.nl

Vergaderplaats

provinciehuis Zuid-Holland C3. Ockenburgh / MS teams

Vergaderdatum

3 maart 2025

Tijdstip

13:00 - 14:00 uur

Bijlagen

Zie agenda

Aan

Gedeputeerde Rijkaart

CC

5.1.2e

5.1.2e, overige relevante PZH-collega's.

Onderwerp

PO Landbouw

(waaronder ook de onderwerpen: Groene Cirkels "Kaas en Bodemdaling", "Duurzame Fritesketen" en Veenweiden-besluiten)

13:00 uur

1. Opening, agenda en mededelingen

- Een afmelding voor deze vergadering is ontvangen van 5.1.2e.

13:04 uur

2. Verslag en openstaande acties van vorig PO

Voorgesteld:

a) In te stemmen met het verslag van de vorige vergadering (bijlage 2).

b) In te stemmen om de volgende inmiddels al uitgevoerde toezeggingen van de actielijst PO landbouw te halen:

Toezeggingen en verzoek om afschrift	Indicatieve planning	Opmerkingen / adviezen	Toevoeging
Gedeputeerde Rijkaart zegt toe in december 2024 een updatebrief te sturen aan de commissie over de planning van de landbouwkoers LG/T2024.016 of is dit LG/T2024.043 ?	Eind 2024	Lid GS-brief is 14 nov 2024 aan PS gestuurd. En voor de Kerst 2024 is de GS-brief "Update inhouden landbouwkoers Zuid-Holland" aan PS gestuurd. De Statencommissie LG heeft op 22 jan 2025 besloten om deze toezegging van hun lijst met openstaande toezeggingen te verwijderen.	
Gedeputeerde Rijkaart zegt toe een overzicht van alle lopende pilots (en de status daarvan) binnen zijn portefeuille toe te zenden aan de commissie.	Q3 2024	Lid GS-brief is op 1 oktober 2024 aan PS gestuurd. dd. 24 feb 2025, deze toezegging staat niet meer op de lijst van openstaande toezegging van de Statencommissie LG.	
Tijdens de Statencommissievergadering Landelijk Gebied d.d. 23 okt 2024, bij de bespreking begroting 2025: Gedeputeerde Rijkaart zegt toe in het eerste kwartaal van 2025 een werksessie te organiseren voor de commissie over de landbouwkoers. LG/T2024.042	Q1 2025	In overleg met de Statengriffie is de datum 26 maart 2025 gekozen. Dit moet formeel nog wel worden goedgekeurd door de Statencommissie Landelijke Gebied. dd. 24 feb 2025, deze toezegging staat niet meer op de lijst van openstaande toezegging van de Statencommissie LG.	

13:05 uur

3. Besprekingsstukken

Hierbij ook bepalen of stukken al dan niet doorgestuurd kan worden naar het PO ZH-PLG

	Onderwerp	Behandelend ambtenaar (B.A.)/ Ambtelijk Opdracht nemer (AON)	Ambtelijk Opdracht gever (AOG)	Samenvatting	Tijd	Bijlagen
3.1.	Update pilots en fieldlabs die vallen binnen de portefeuille van gedeputeerde Rijkaart	5.1.2e	5.1.2e	<u>Voorgesteld wordt:</u> a) In te stemmen met het sturen van de Lid GS-brief "Overzicht pilots en fieldlabs portefeuille gedeputeerde Rijkaart" aan PS ter afdoening van GS-toezegging LG/T2024.047. b) En indien akkoord, schriftelijk dit akkoord kenbaar te maken aan GSO die dit nodig heeft om de brief aan PS te kunnen sturen.	13:05 uur (5 minuten)	3.1.1. tot en met 3.1.2.
3.2.	Beslissing op bezwaar vaststelling POP3 project Natuur- en Milieu Federatie'	5.1.2e	5.1.2e	<u>Voorgesteld wordt:</u> In te stemmen met de GS-stukken voor de beslissing op het bezwaar van de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland (NMZH) over de nihilvaststelling (€ 0,00) van de subsidie die zij hebben ontvangen in het kader van het Plattelandsontwikkelingsprogramma 3 (POP3).	13:10 uur (10 minuten)	3.2.1. tot en met 3.2.9.
3.3.	Statenvragen 4197 "Visserij Ontwikkelplan VOP")	5.1.2e	5.1.2e	<u>Voorgesteld wordt:</u> a) In te stemmen met voorgesteld antwoorden op de statenvragen 4197. b) Input te leveren voor Statenvraag 4 over de strategische agenda.	13:20 uur (10 minuten)	3.3.1. tot en met 3.3.2.
3.4	Voedselvisie	5.1.2e	5.1.2e	<u>Voorgesteld wordt:</u> Al dan niet feedback te geven op het concept van de Voedselvisie (versie 0.9) met het oog op de bespreking op 7 maart 2025 (het drie gedeputeerden overleg).	13:30 uur (10 minuten)	3.4.1. tot en met 3.4.2.

13:40 uur

4. Conform stukken

Er zijn geen conform stukken

13:40 uur

5. Ter kennisname stukken

	Onderwerp	Behandelend ambtenaar (B.A.)/ Ambtelijk Opdracht nemer (AON)	Ambtelijk Opdracht gever (AOG)	Samenvatting	Bijlagen
5.1.	Annotatie ter voorbereiding op de Regiegroep Vitale Veenweiden dd. 7 maart 2025	5.1.2e / 5.1.2e	5.1.2e	Deze stukken worden in het PO Veenweiden van 3 maart 2025 ter bespreking geagendeerd. Om ook het landbouwteam te informeren en ter archivering worden deze stukken ter kennisname in het PO landbouw geagendeerd. <u>Voorgesteld wordt:</u> Kennis te nemen van de informatie.	5.1.1. tot en met 5.1.2.
5.2.	Presentatie Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE): Impactanalyse Zuid-Holland en Handelingsperspectief dd, 18 feb 2025	5.1.2e	5.1.2e 5.1.2e	Deze is presentatie in het PO SANE van 18 feb 2025 al gepresenteerd en besproken. <u>Voorgesteld wordt:</u> Kennis te nemen van de informatie.	5.2.1.

13:45 uur

6. Rollende agendaVoorgesteld wordt:

Aan de hand van planning PO landbouw (bijlage 6) vooruit te kijken naar bijvoorbeeld aanstaande lid GS-brieven, D-memo's, onderwerpen ter bespreking in het PO en strategische sessies over de portefeuille, etc. En desgewenst hierover nadere afspraken maken.

13:50 uur

7. Voorbereiding op

a. Provinciale Staten en Commissievergaderingen (bijlage 6).

Verwacht gedeputeerde Rijkaart al dan niet ondersteuning van het landbouwteam met het oog op de bespreking van de “Vervolgaanpak Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG)” tijdens de PS-vergadering van 5 maart 2025?

b. Bestuurlijke overleggen (bijlage 6).

c. Werkbezoeken (bijlage 6).

13:55 uur

8. Rondvraag

Desgewenst kunnen er nog vragen gesteld worden.

To: Berend Potjer[bk.potjer@pzh.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 2/27/2025 8:50:32 AM
Subject: RE: teksten ammoniakplafonds consultatie herziening 2025
Received: Thur 2/27/2025 8:50:37 AM

Dag Berend,

Dank voor het toesturen. Ter reactie:

- De alternatieven die meegaan in de OER maken inderdaad onderdeel uit van de teksten. Dus de bandbreedte die onderzocht wordt in de OER zit gewoon mee in de consultatie
- De term streefwaarde vervangen we voor "streefwaarde/omgevingswaarde". Je observatie dat streefwaarde alleen een term is voor de omgevingsvisie klopt. We onderzoeken in de OER ook de optie van het vastleggen in de verordening, in dat geval is omgevingswaarde de juiste term.
- We houden het voor nu bij de term omgevingsbeleid. In het gezamenlijk PO ZH-PLG is in november vorig jaar namelijk afgesproken om het gesprek over de borging (streefwaarde in omgevingsvisie of omgevingswaarde in verordening) in GS op basis van de OER te voeren. Daar kunnen we in deze teksten dus niet op vooruit lopen, zonder de bestaande afspraken te doorkruisen.
- Het plafond geldt inderdaad alleen voor de melkveehouderij, omdat een melkkoe meer uitstoot dan een vleeskoe en kippen / varkens niet grondgebonden worden gehouden. Het vergelijken van de uitstoot van deze diergroepen per hectare is daarom onmogelijk/ niet te vergelijken. Dat betekent niet dat deze sectoren geen reductie hoeven te behalen, maar dat dat niet via dit spoor loopt.

We passen de teksten voor de internetconsultatie conform hierboven aan. Mocht dit nog vragen oproepen, dan horen we het graag.

Groet,

5.1.2e

Domein Water, Klimaat en Natuur

M 5.1.2e

Van: Berend Potjer

Verzonden: woensdag 26 februari 2025 11:01

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e

Onderwerp: teksten ammoniakplafonds consultatie herziening 2025

5.1.2e

Naar aanleiding van jouw signaal nog even een nadere toelichting op mijn "opmerkingen" bij de consultatieversie van de ammoniakplafonds consultatie herziening 2025.

Die opmerkingen gingen over de tekst:

"Nog geen concreet voorstel voor aanpassing van teksten in het omgevingsbeleid. Met de uitkomsten van de OER zal worden gekeken met welke variant het doelbereik met betrekking tot stikstofreductie het dichtst zal worden benaderd, met inachtneming van economische haalbaarheid. Juridische borging van stikstofreductie heeft prioriteit. Trapsgewijze invoering van een genormeerd emissieplafond om de reductie te kunnen borgen wordt ook onderzocht."

Dat vind ik wat zorgwekkend, want zonder concrete voorstellen wordt het lastig te consulteren en komt het straks "uit de lucht vallen".

Dus mij lijkt het goed om wel al wat op te nemen, bijvoorbeeld wat er boven staat:

"In het OER worden de volgende alternatieven voor de aanpassing van het omgevingsbeleid onderzocht:

- Streefwaarde van 45 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij
- Streefwaarde van 40 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij
- Streefwaarde van 35 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij"

Wellicht dat het ook de bedoeling is dat erbij te vermelden in de consultatieversie, maar dat was mij niet duidelijk.

Dan vind ik de term "streefwaarde" wat onduidelijk, dat klinkt als vrijblijvend ambitieniveau. Dus wellicht kan je die vervangen door emissieplafond of maximale uitstoot oid. En wellicht van "omgevingsbeleid" "omgevingsverordening" maken (anders is het ook niet geborgd).

Tenslotte een andersoortige opmerking/vraag als ik toch aan het mailen ben: het is mij bekend dat het vooral gaat om melkveehouderij, maar het lijkt mij ook gek om het daartoe te beperken. Dan kunnen ze melkvee vervangen door ander vee (vleesvee, kippen...) en geldt het opeens niet meer?

3239221,

0028

To: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Thur 2/27/2025 8:41:26 AM
Subject: RE: actie uit PO jl.
Received: Thur 2/27/2025 8:41:29 AM

Dank 5.1.2e [redacted]

Vriendelijke groeten,
5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted]@pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Verzonden: donderdag 27 februari 2025 09:40
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>; 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
CC: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Onderwerp: RE: actie uit PO jl.

5.1.2e [redacted],

Ik had net 5.1.2e [redacted] aan onze tafel staan met deze vraag, zij pakt deze op gaf ze aan.

5.1.2e [redacted]

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Verzonden: donderdag 27 februari 2025 09:35
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>; 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Onderwerp: FW: actie uit PO jl.
Urgentie: Hoog

Goedemorgen 5.1.2e [redacted]: in het laatste PO Coördinerend ZH-PLG is onderstaande actie genoteerd. Na overleg denken we dat deze actie meer thuishoort bij PO SANE.
Zijn jullie het hiermee eens? Dan kunnen we dit aan Mariëtte melden maandag.

- Bij enkele projecten zal de Stikstofuitspraak impact hebben wat de uitvoering in de weg staat. Gevraagd wordt om te proberen om de Spuk-voorwaarden te verruimen om daarvoor in de plaats andere (kansrijke) projecten te laten uitvoeren. Om het gesprek goed te kunnen voeren moet ook worden uitgezocht wanneer wel en niet een vergunning voor aanleg groot materieel nodig is (stikstof). Gesproken wordt over verschil *binnen* bijv. N2000 en *grenzend aan*.... Deze regelgeving (juridisch) zal worden opgezocht en het eerstvolgende overleg worden geagendeerd.

Vriendelijke groeten,
5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted]@pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 2/27/2025 8:33:13 AM
Subject: Re: teksten ammoniakplafonds consultatie herziening 2025
Received: Thur 2/27/2025 8:33:14 AM

Antwoord op punt 4:

- Ja het plafond telt alleen voor de melkveehouderij, omdat een melkkoe meer uitstoot dan een vleeskoe en kippen / varkens niet grondgebonden worden gehouden. Het vergelijken van de uit stoot van deze diergroepen per hectare is daarom onmogelijk/ totaal niet te vergelijken. Dat betekend niet dat deze sectoren geen reductie hoeven te behalen, maar dat dat niet via dit spoor loopt.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 26 februari 2025 11:58
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: FW: teksten ammoniakplafonds consultatie herziening 2025

Hey beiden,

Zie hieronder nog aan nabrander van 5.1.2e . Ik stel voor dat ik hem terugmail met onderstaande punten. Kunnen jullie helpen deze compleet te maken? Wijzigingen van de tekst voor internetconsultatie kun je doorvoeren in ons bestand [Definitief teksten Internetconsultatie ZH-PLG.docx](#) **Lukt dit vandaag of uiterlijk morgenochtend?** Ik moet de def teksten morgen aanleveren.

- Ik zal hem antwoorden dat alle tekst die erin staat meegaat in de internetconsultatie, dus ook de alternatieven die in de OER onderzocht worden
- Dat punt van streefwaarde had hij ook al gemaakt bij de presentatie van de technische sessie. Daar had 5.1.2e het opgelost door er "streefwaarde/omgevingswaarde" van te maken. Zou dat hier ook kunnen?
- Dat van omgevingsbeleid δ omgevingsverordening gaan we natuurlijk niet over nemen. Die discussie moeten ze in GS nog voeren. Ik zal hem dat ook teruggeven
- Kunnen jullie aangeven hoe dat zit met andere veehouderij dan melkveehouderij? Daar hebben jullie eerder wel eens iets over getypt meen ik (iets met zeer klein percentage, en beperkt zicht op wat daar haalbaar is meen ik....mijn geheugen laat mij in de steek).

Groet,
5.1.2e
Domein Water, Klimaat en Natuur
M 5.1.2e

Van: Berend Potjer <bk.potjer@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 26 februari 2025 11:01
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: teksten ammoniakplafonds consultatie herziening 2025

Ha 5.1.2e
Naar aanleiding van jouw signaal nog even een nadere toelichting op mijn "opmerkingen" bij de consultatieversie van de ammoniakplafonds consultatie herziening 2025.
Die opmerkingen gingen over de tekst:
"Nog geen concreet voorstel voor aanpassing van teksten in het omgevingsbeleid. Met de uitkomsten van de OER zal worden gekeken met welke variant het doelbereik met betrekking tot stikstofreductie het dichtst zal worden benaderd, met inachtneming van economische haalbaarheid. Juridische borging van stikstofreductie heeft prioriteit. Trapsgewijze 322832ig van een genormeerd emissieplafond om de reductie te kunnen borgen wordt ook onderzocht."

Dat vind ik wat zorgwekkend, want zonder concrete voorstellen wordt het lastig te consulteren en komt het straks “uit de lucht vallen”.

Dus mij lijkt het goed om wel al wat op te nemen, bijvoorbeeld wat er boven staat:

“In het OER worden de volgende alternatieven voor de aanpassing van het omgevingsbeleid onderzocht:

- Streefwaarde van 45 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij
- Streefwaarde van 40 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij
- Streefwaarde van 35 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij”

Wellicht dat het ook de bedoeling is dat erbij te vermelden in de consultatieversie, maar dat was mij niet duidelijk.

Dan vind ik de term “streefwaarde” wat onduidelijk, dat klinkt als vrijblijvend ambitieniveau. Dus wellicht kan je die vervangen door emissieplafond of maximale uitstoot oid. En wellicht van “omgevingsbeleid” “omgevingsverordening” maken (anders is het ook niet geborgd).

Tenslotte een andersoortige opmerking/vraag als ik toch aan het mailen ben: het is mij bekend dat het vooral gaat om melkveehouderij, maar het lijkt mij ook gek om het daartoe te beperken. Dan kunnen ze melkvee vervangen door ander vee (vleesvee, kippen...) en geldt het opeens niet meer?

Groeten,
Berend

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/26/2025 4:21:11 PM
Subject: Alinea tekst OER
Received: Wed 2/26/2025 4:21:00 PM

Dag 5.1.2e,

Zie hieronder. Kun je hiermee uit de voeten?

Bij de herziening omgevingsbeleid 2025 zal voor vier samenhangende, voor de ZH-PLG relevante, onderwerpen het beleid worden aangescherpt. Om de besluitvorming over die aanscherping te onderbouwen, worden op deze vier thema's alternatieven in het OER onderzocht. Daarbij is ook een alternatief opgenomen waarin de synergie tussen deze thema's wordt onderzocht. De scope van de OER, waaronder deze alternatieven, is op 19 december 2024 vastgesteld in GS. Het gaat om de volgende thema's:

- Grondwaterstand veenweiden
- Boerenlandvogels
- Emissieplafond ammoniak
- Drukfactoren rondom Natura 2000-gebieden
- Integraal onderzoeksalternatief gericht op doel- en middelstapeling (=doelmatigheidsonderzoek)

Groet,

5.1.2e

Domein Water, Klimaat en Natuur

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do

Elke dag beter. Zuid-Holland.

From: Berend Potjer
Location: Microsoft Teams-vergadering
Importance: Normal
Subject: Geweigerd: Bestuurlijke kopgroep EN: bepalen inzet Catshuis-sessie
Start Date/Time: Thur 2/27/2025 8:00:00 AM
End Date/Time: Thur 2/27/2025 10:00:00 AM

Hoi 5.1.2e,

Zoals eerder aangegeven, Berend is verhinderd**

Groet,

5.1.2e

Nummer	Titel motie (M) / amendement (A)	Indieners
	<u>PS aan zet voor ruimtelijke keuzes in het landelijk gebied (A)</u>	D66

ZH PLG (A)

VVD

ZH PLG Light (A)

VVD

ZH PLG (M)

VVD

Financiering ZHPLG-projecten Goeree, Zuidwestelijke Delta,
Midden Delfland (M)

CU

Strekking	PFH
-----------	-----

Het ontwerpbesluit behorende tot het voornoemde voorstel als volgt te wijzigen: Van Leeuwen

Met het wegvallen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) als kader voor provinciale plannen geen opvolging te geven aan het Voorontwerp Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied, dat op 28 juni 2023 is vrijgegeven aan het Rijk en geen Ontwerp en Definitief Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied op te stellen. In plaats daarvan op basis van de uitkomsten van de omgevingseffectenrapportage rondom maatregelen in het landelijk gebied, de ruimtelijke keuzes in een kaderstellend document ter vaststelling aan te bieden aan Provinciale Staten rond de zomer van 2025.

Bij wijziging van het besluit: Van Leeuwen

De inzet van het, eventueel benodigde, provinciaal instrumentarium ten behoeve van doelbereik te verkennen.
Het sturen op doelbereik via herziening van het Omgevingsbeleid te laten verlopen. Daarvoor al mogelijk instrumentarium mee te nemen in de herziening 2025.

Wordt gewijzigd in:

*De inzet van het, eventueel benodigde, provinciaal instrumentarium ten behoeve van doelbereik **niet** te verkennen.
Het sturen op doelbereik niet via herziening van het Omgevingsbeleid te laten verlopen. Daarvoor geen instrumentarium mee te nemen in de herziening 2025.*

Bij toevoeging of aanvulling van het besluit:

Aan (deel)besluit [tekst] wordt toegevoegd/verwijderd: [tekst]

De inzet van het, eventueel benodigde, provinciaal instrumentarium ten behoeve van doelbereik te verkennen.
Het sturen op doelbereik via herziening van het Omgevingsbeleid te laten verlopen. Daarvoor al mogelijk instrumentarium mee te nemen in de herziening 2025.

Wordt gewijzigd in:

*De inzet van het, eventueel benodigde, provinciaal instrumentarium ten behoeve van doelbereik te verkennen. Er wordt geen instrumentarium ingezet zonder voorafgaande besluitvorming door PS, waarbij een separaat statenvoorstel wordt voorgelegd inclusief de voorziene consequenties voor o.a. (het verdienvermogen van) de landbouwsector en voor de voedselvoorziening.
Het sturen op doelbereik niet via herziening van het Omgevingsbeleid te laten verlopen. Daarvoor geen instrumentarium mee te nemen in de herziening 2025.*

Bij toevoeging of aanvulling van het besluit:

Aan (deel)besluit [tekst] wordt toegevoegd/verwijderd: [tekst]

1. Zich vol in te zetten voor meer financiële middelen van het Rijk, nu zij Van Leeuwen wel de doelen laten staan, maar het stikstoffonds hebben opgeheven;
2. Zich vol in te zetten voor meer financiële middelen bij andere overheidslagen, zoals Europa.
3. Alternatieve oplossingen voor doelbereik, anders dan via het stikstoffonds, te inventariseren en te waarderen (pro's, con's, consequenties) en het resultaat hiervan aan PS voor te leggen
4. Zich in het bijzonder in te spannen voor extra financiële middelen voor maatregelen die de stikstofdepositie aantoonbaar verlagen, zodat PAS melders vergund kunnen worden (n.a.v. rechtszaken)
5. Zich vol bij het ministerie van LNV in te zetten om 1) met restgeld te mogen schuiven tussen de maatregelpakketten en 2) restgeld in het bijzonder te mogen gebruiken voor maatregelpakket 3 (waterkwaliteit).

Verzoekt het college:

Van Leeuwen

1. Een overzicht te bieden van de bedragen die nodig zijn voor provinciale co-financiering van de bovengenoemde ZHPLG-projecten;
2. Voor de Voorjaarsnota te zoeken naar middelen voor co-financiering van deze projecten en te komen met een voorstel;
3. Provinciale Staten hierover uiterlijk twee weken voor de Voorjaarsnota te informeren

Dragen het college van gedeputeerde staten op:

Van Leeuwen

a. In de voorjaarsnota 2025 met voorstellen te komen om extra geld in de bestemmingsreserve 'geen lege handen voor de landbouw' te reserveren

b. Dit geld te dekken uit de overige reserves

BA

5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e

>

5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
> 5.1.2e

Ambtelijk advies

Voorlopige reactie **5.1.2e**):

PS hebben de startnotitie Herziening omgevingsbeleid in september 2024 vastgesteld, waarin de onderwerpen, die terugkomen in de vervolgaanpak ZH PLG, zijn geagendeerd voor beleidswijziging. GS voeren momenteel uit wat door PS is vastgesteld. Dit proces loopt en is al met de buitenwereld gedeeld. Op 6 maart vindt een Open Huis plaats waar de alternatieven voor de beoogde beleidswijzigingen worden gepresenteerd.

Commissieleden Landelijk Gebied zijn op 19 februari bijgepraat over de alternatieven (bandbreedtes) voor genoemde onderwerpen. De conceptscope OER van alle beleidsonderwerpen in de Herziening Omgevingsbeleid 2025 is vastgelegd in de bijlage bij het GS-besluit van 17 december 2024 (PZH-2024-866353155).

Na vaststelling van de Herziening Omgevingsbeleid 2025 zal de Herziening worden vastgesteld door PS (april 2026).

Advies

Advies om door te vragen waar de zorg zit bij **5.1.2e**. Is de zorg dat het Rijk eerst aan zet is en we als provincie niet in het gat moeten springen? Zelf onderzoek doen naar instrumenten bijt niet met het feit dat het Rijk van alles moet doen.

Onze voorkeur gaat uit naar een motie, waarbij GS wordt opgeroepen om actie te ondernemen. Liever geen amendement en alleen 'van alles' te verbieden.

Advies is om wél een verkenning uit te voeren naar inzet van het, eventueel benodigde, provinciaal instrumentarium ten behoeve van doelbereik. Stel dat Rijk wil gaan normeren, dan is het verstandig voorbereid te zijn als provincie. It takes two to tango.

Advies is om voor de onderwerpen die nu meegenomen worden in herziening 2025 het proces door te laten lopen en niet af te wijken van het besluit tot vaststellen van startnotitie door PS.

Advies is daarnaast om sturing/inzet van instrumentarium juist wél via het omgevingsbeleid te laten verlopen, omdat in de procedure is voorzien dat PS uiteindelijk besluiten neemt over herziening van het omgevingsbeleid.

Advies: voorstel om een nieuw proces in te richten niet overnemen. De huidige werkwijze met een startnotitie voor herziening omgevingsbeleid voorziet al in besluitvorming door PS.

1. Opmerking: met stikstoffonds wordt hier vrijwel zeker het transitiefonds bedoeld.

Logisch voorstel; ja, het is goed als GS vol hierop inzet.

2. Logisch voorstel; dit gaan we doen

3. Vraag wat hier de scope is: landelijk gebied of alleen stikstof. Wordt met de verkenning naar instrumenten niet aan deze vraag voldaan?

4. Breed stikstofvraagstuk. Antwoorden via "SANE-traject". Is hier beantwoording vanuit team stikstof nodig? Mariëtte weet hier voldoende van af.

5. Onduidelijk is wat met restgeld wordt bedoeld. In principe is de 188 miljoen namelijk zo goed als volledig geprogrammeerd. Het is af te raden om restgeld automatisch te alloceren aan de maatregelen uit pakker 3. Voorstel om het afwegingskader aan te houden en het geld zo effectief mogelijk in te zetten volgens de gestelde criteria. In de andere maatregelpakketten zitten ook projecten die effectief zijn voor de waterkwaliteitsdoelen.

Opmerking

26-02 uitgezet bij team Omgevingsbeleid

26-02 **5.1.2e**: Advies ligt bij
Mariëtte

26-02 5.1.2e : Advies ligt bij
Mariëtte

26-02 5.1.2e : Advies ligt bij
Mariëtte

To: LG[lg@ipo.nl]; 5.1.2e @brabant.nl; 5.1.2e @brabant.nl; CdK@brabant.nl; CdK@brabant.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; Berend Potjer[bk.potjer@pzh.nl]; 5.1.2e @overijssel.nl; 5.1.2e @overijssel.nl; 5.1.2e @ gelderland.nl; 5.1.2e @ gelderland.nl; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl; 5.1.2e @brabant.nl; 5.1.2e @brabant.nl; 5.1.2e @zeeland.nl; 5.1.2e @zeeland.nl; 5.1.2e @fryslan.frl; 5.1.2e @fryslan.frl
Cc: secretariaatsterk <5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl; 5.1.2e @ipo.nl; 5.1.2e @drenthe.nl; 5.1.2e @drenthe.nl; 5.1.2e @brabant.nl; Secretariaat Berend Potjer; 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @ipo.nl; 5.1.2e @ipo.nl; 5.1.2e @ipo.nl; 5.1.2e @bij12.nl; 5.1.2e @ipo.nl; 5.1.2e @ipo.nl; 5.1.2e @IPO.Nl; 5.1.2e @mmgadvis.nl; 5.1.2e @ipo.nl; 5.1.2e @ipo.nl; 5.1.2e @ipo.nl

From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/26/2025 1:57:10 PM
Subject: RE: Bestuurlijke kopgroep EN: bepalen inzet Catshuis-sessie: agenda en stukken
Received: Wed 2/26/2025 1:58:10 PM

[Agendavoorstel IPO-kopgroep E&N 27-02-2025 def.pdf](#)
[Bijlage 1 Voorstellen en duiding andere partijen 21 feb 2025.pdf](#)
[Bijlage 2 Voortgangsrapportage impactanalyse 21 feb 2025.pdf](#)
[Bijlage 3 Juridische analyse uitspraken intern salderen versie 2.pdf](#)
[bijlage 4 20250224 Verslag overleg Kopgroep concept.pdf](#)
[Bijlage 5 Besprekstuk inbreng Catshuissessie 5 maart vs 26-02-2025.pdf](#)
[Bijlage 6 Lobbyaanpak kopgroep economie en natuurherstel.pdf](#)

Beste leden van de bestuurlijke kopgroep,
In navolging van mijn eerdere mail ontvangt u hierbij de volledige set aan stukken.
Het heeft ons helaas meer tijd gekost dan gehoopt om het belangrijkste (en derhalve in ieder geval te lezen) besprekstuk (bijlage 5) omtrent de mogelijke inzet rond te krijgen. Hierbij hebben wij dankbaar gebruik kunnen maken van de ambtelijke kopgroep die gisteren einde middag voor het eerst bij elkaar kwam en ook zo goed mogelijk recht kunnen doen aan hun rol en inbreng.
Volledigheidshalve zijn de eerder verstuurde bijlagen mede toegevoegd en ontvangt u in aanvulling daarop:

- De concept agenda;
- Bijlage 4 Het verslag van de kopgroep van afgelopen maandag;
- Bijlage 5 Het besprekstuk voor inzet Catshuissessie;
- Bijlage 6 voorgestelde lobbyaanpak.

Tot morgen en met vriendelijke

5.1.2e
5.1.2e

Programmamanager

Programma
Landelijk Gebied
(IPLG)

Tel: 5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: LG

Verzonden: maandag 17 februari 2025 14:52

Aan: LG; 5.1.2e @brabant.nl; CdK@brabant.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; bk.potjer@pzh.nl; 5.1.2e @overijssel.nl; 5.1.2e @ gelderland.nl; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl; 5.1.2e @brabant.nl; 5.1.2e @zeeland.nl; 5.1.2e @fryslan.frl; 5.1.2e

CC: secretariaatsterk; 5.1.2e @drenthe.nl; 5.1.2e; secrpotjer; 5.1.2e
5.1.2e

Onderwerp: Bestuurlijke kopgroep EN: bepalen inzet Catshuis-sessie

Tijd: donderdag 27 februari 2025 09:00-11:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Tekst 'Save the date' verwijderd uit titel overleg

323994

250217

5.1.2e

5.1.2e

Herengracht 23

2511EG Den Haag

Tel: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @ipo.nl

Werkdagen:maandag t/m donderdag

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)

[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e

Video-id: 5.1.2e

[Meer informatie](#)

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

Wees er van bewust dat informatie in deze meeting kan worden opgenomen of gefotografeerd.

To: 5.1.2e 5.1.2e @ipo.nl]
From: Berend Potjer
Sent: Wed 2/26/2025 11:34:34 AM
Subject: RE: Bestuurlijke kopgroep E&N
Received: Wed 2/26/2025 11:34:00 AM

En dan (nabrand) meer vanuit mijn rol vanuit BAC KE:

- Tav verbreding belanghebbenden, kan je denken aan projecten. Bijv. voor energiezekerheid/oplossen netcongestie.
- Interessant/belangrijk is ook maatregelen die kortstondig stikstof emitteren, maar uiteindelijk besparen (bijv. oplossen netcongestie, schone opwek, energiebesparing, ...) mogelijk te maken/onderdeel te maken van de aanpak

Van: Berend Potjer

Verzonden: woensdag 26 februari 2025 12:32

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: RE: Bestuurlijke kopgroep E&N

Dankjewel. Deze had ik ergens gemist.

Ziet er goed uit, paar opmerkingen nog.

1. Bedrijven en ondernemers als belanghebbende is dubbelop en andere belanghebbenden ontbreken.
2. Bij uitgangspunten zou ik toe willen voegen over ondernemers die al verantwoordelijkheid hebben genomen niet dubbel werk moeten leveren (dus liever geen reductiepercentage, maar plafond (bijv. GVE of kg N/ha) zodat boeren die al hebben geëxtensiveerd/biologisch zijn niet dubbel moeten)
3. Tav maatregelen: ZH heeft tot nog toe weinig gehad aan de uitkoopregelingen. Wij hebben nauwelijks piekbelasters, maar de vergunningverlening zit wel vast, dus bij brede maatregelen, moet ook gekeken worden hoe het ook elders effectief kan zijn.
4. Indien nodig kan ik ook anderen benaderen, maar via partijlijn lijkt inderdaad kortere lijntjes.

Groeten,

Berend

Van: 5.1.2e <5.1.2e @ipo.nl>

Verzonden: maandag 24 februari 2025 18:25

Aan: Berend Potjer <bk.potjer@pzh.nl>

Onderwerp: Fw: Bestuurlijke kopgroep E&N

Dag Berend,

zekerheidshalve hierbij nog een keer het stuk.

Mvg 5.1.2e

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

5.1.2e

Herengracht 23

2511EG Den Haag

Tel: 5.1.2e

Email: 5.1.2e @ipo.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e@ipo.nl>
Sent: Friday, February 21, 2025 5:11:52 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e@ipo.nl>; CdK@brabant.nl <CdK@brabant.nl>; 5.1.2e@noord-holland.nl <5.1.2e@noord-holland.nl>; bk.potjer@pzh.nl <bk.potjer@pzh.nl>; 5.1.2e@overijssel.nl <5.1.2e@overijssel.nl>; 5.1.2e@gelderland.nl <5.1.2e@gelderland.nl>; 5.1.2e@provincie-utrecht.nl <5.1.2e@provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e@brabant.nl <5.1.2e@brabant.nl>; 5.1.2e@zeeland.nl <5.1.2e@zeeland.nl>; 5.1.2e@fryslan.frl <5.1.2e@fryslan.frl>; 5.1.2e@ipo.nl <5.1.2e@ipo.nl>; 5.1.2e@IPO.NI <5.1.2e@IPO.NI>; 5.1.2e@mmgadvies.nl <5.1.2e@mmgadvies.nl>; 5.1.2e@ipo.nl <5.1.2e@ipo.nl>; 5.1.2e@provincie-utrecht.nl <5.1.2e@provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e@brabant.nl <5.1.2e@brabant.nl>; 5.1.2e
Cc: secretariaatsterk <5.1.2e@provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e@brabant.nl <5.1.2e@brabant.nl>

Subject: Bestuurlijke kopgroep E&N

Beste leden van de bestuurlijke IPO Kopgroep EN,

Bijgevoegd ontvangt u de stukken voor de aankomende digitale Kopgroep, in de vorm van:

1. Agenda;
2. Verslag;
3. Lobby aanpak

5.1.2e

Herengracht 23

2511EG Den Haag

Tel: 5.1.2e

Email: 5.1.2e@ipo.nl

To: 5.1.2e @ipo.nl]; 5.1.2e @ipo.nl]; 5.1.2e @ipo.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/26/2025 10:34:27 AM
Subject: Input Zuid-Holland: Informatie en uitvraag IPO-kopgroep Economie en Natuurherstel
Received: Wed 2/26/2025 10:34:00 AM
[Uitvraag bij provincies voor het maken van een interprovinciaal aanbod - Zuid-Holland.docx](#)

Beste 5.1.2e,

Intern is er bij ons wat miscommunicatie geweest over wie de uitvraag uiteindelijk naar jullie terug zou sturen. Hierbij alsnog de input, hopelijk kunnen jullie er nog wat mee!

Hartelijke groet,

5.1.2e

Natuur en Coördinatie IPO Landelijk Gebied
Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e
E: 5.1.2e @pzh.nl

Werkdagen: ma t/m vr

www.zuid-holland.nl/contact

Verstrekt onder ID: 327189

Pagina's zijn geweigerd

2 - 3

Verstrekt onder ID: 327189

Uitvraag bij provincies voor het maken van een interprovinciaal aanbod:

Aanleiding

Ten behoeve van het gezamenlijke ‘aanbod’ van provincies, en als voeding van de interbestuurlijke kopgroep economie en natuurherstel, is informatie op hoofdlijn gewenst vanuit provincies. U wordt gevraagd om een eerste beknopte reactie op onderstaande vragen. Mogelijk wordt u later om meer gedetailleerde informatie gevraagd; of gaan we daarover met u in gesprek.

Natuurmaatregelen

- 1. Ziet de provincie aanvullend op de afgesproken maatregelen in het programma Natuur en natuurpact, maatregelen die bijdragen aan natuurherstel?*

Ja. Uit de natuurdoelanalyses, die de provincie Zuid-Holland heeft uitgevoerd voor de stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden, blijkt dat er meer maatregelen worden voorgesteld dan dat er afgesproken zijn in Programma Natuur en Natuurpact. De beschikbare middelen dekken de maatregelen niet. Vandaar ook dat de Provincie Zuid-Holland een aanzienlijke reservelijst heeft voor Programma Natuur.

Daarnaast heeft de provincie ook voor de niet stikstof gevoelige gebieden een natuurdoelanalyse opgesteld waaruit ook maatregelen naar voren komen die bijdragen aan natuurherstel. De dekking vanuit Programma Natuur is voor de maatregelen niet mogelijk. De dekking vanuit Natuurpact is hier ook onvoldoende voor.

Al deze maatregelen dragen bij aan natuurherstel op verschillende niveaus.

- 2. Zijn er specifieke aanvullende maatregelen te benoemen die bijdragen aan hydrologische (systeem)herstel?*

Ja. Bij het opstellen van de natuurdoelanalyses is gekeken naar systeemmaatregelen in de brede zin. Er is geconcludeerd dat voor een aantal gebieden maatregelen genomen moeten worden voor het herstel van het hydrologisch systeem ten behoeve van (specifieke) instandhoudingsdoelstellingen.

- 3. Voor welke maatregelen die al wel afgesproken zijn lijkt uitvoering complex of ingewikkeld en kan extra slagkracht helpen in versnelling of uitvoering. Wat is hiervoor nodig?*

De Provincie Zuid-Holland heeft in de natuurdoelanalyses drie typen maatregelen onderscheiden:

- Systeemmaatregelen: deze richten zich op zoveel als mogelijk op het herstel van natuurlijke, sturende factoren en processen. Hierbij is het belangrijk dat

bepaalde Natura 2000-gebieden, bijvoorbeeld de Nieuwkoopse Plassen & De Haack, zijn gelegen in landschappen die in oorsprong en behoud sterk door de mens bepaald zijn.

- Procesmaatregelen: deze richten zich op de optimalisatie van het abiotisch systeem. Het verschil met de vorige categorie is dat deze maatregel zich meer richt op het verbeteren en behouden van bepaalde omstandigheden, terwijl systeemmaatregelen meer een proces en verandering in gang zetten die continu is.
- Patroonmaatregelen: deze richten zich maatregel op het standplaatsniveau (bodem of vegetatie).

Om een zo'n duurzaam mogelijke situatie te creëren, waarin zo min mogelijk ingrepen noodzakelijk zijn, is het uitvoeren van systeemmaatregelen om het systeem op orde te brengen het belangrijkste naast het wegnemen/minimaliseren/beheersen van de drukfactoren op de Natura 2000-gebieden. Omdat deze systeemmaatregelen ook effect hebben buiten het Natura 2000 gebied zijn deze maatregelen complex en kunnen ze ingrijpend zijn.

Om deze maatregelen uit te voeren is commitment vanuit de omgeving en vanuit het Rijk essentieel. Extra slagkracht vanuit het Rijk kan hierbij een belangrijke stimulans zijn.

Zoneringsmaatregelen

4. *Er wordt al geruime tijd gesproken over het invoeren van zones rondom Natura 2000 – gebieden om binnen die zones extra maatregelen op te kunnen leggen op o.a. emissiereductie. Worden er binnen jullie provincie voorstellen voorbereid over dergelijke zones? En is daar een beeld van wat deze maatregelen opleveren op het gebied van reductie stikstofemissie?*

De provincie Zuid-Holland heeft uitgebreide analyses gedaan om te onderzoeken of een zone rondom N2000-gebieden waarin extra stikstofreductie wordt gerealiseerd effectief zou zijn. Door de karakteristieke kenmerken van de Zuid-Hollandse N2000-gebieden en de directe omgeving van de gebieden blijkt dat deze overgangszones maar minimaal effect zouden resulteren. Dit heeft ermee te maken dat in de meeste van de gebieden er niet tot nauwelijks (grote) emissiebronnen zitten in de directe omgeving van de gebieden en bij het gebied waarbij dat wel het geval is – Natura 2000-gebied de Nieuwkoopse Plassen en de Haack – de stikstofgevoelige habitats voor het grootste gedeelte niet aan de buitengrenzen van dit N2000 gebied liggen. Hierdoor bestaat er eigenlijk al (grotendeels) een bufferzone tussen de stikstofgevoelige habitats en de emissiebronnen. Berekeningen laten dan ook zien dat de depositie afkomstig uit de

eerste kilometers rondom de N2000-gebieden in Zuid-Holland maximaal enkele procenten bedraagt. Inzetten op generieke reductie is daarom veel doeltreffender. Waar overgangszones voor andere drukfactoren benodigd zijn is het natuurlijk nuttig om te onderzoeken of extra emissiereductie voor stikstof hier een meekoppelkans zou vormen. Op dit moment zijn we wel bezig met een verkenning naar overgangszones voor andere drukfactoren, zoals bij vraag 5 toegelicht.

5. Ook wordt gesproken over ‘overgangsgebieden’ rondom Natura2000 waar andere drukfactoren (zoals hydrologie) wordt aangepakt. Onderschrijven jullie dergelijke gebieden ook, en wijken die af van de onder 4 genoemde gebieden. En hebben jullie al een strategie hoe jullie opgaven in deze gebieden willen bereiken?

Provincie Zuid-Holland is bezig met een ‘aanpak drukfactoren rondom Natura 2000-gebieden’ waarvoor op dit moment een Omgevingseffectrapport (OER) wordt uitgevoerd. In dit OER wordt onderzocht wat de effecten zijn van een dergelijke zonering, waarbij de focus van de aanpak ligt op het reduceren van de drie veelvoorkomende drukfactoren exoten, hydrologie (met de focus op waterkwantiteit) en recreatiedruk. Voor dit OER is de drukfactor stikstof bewust niet meegenomen, omdat vanwege de karakteristieke kenmerken van de Zuid-Hollandse N2000-gebieden (zoals omschreven bij vraag 4) overgangszones maar minimaal effect zouden resulteren voor het reduceren van de stikstofdepositie op de stikstofgevoelige habitats. De drukfactor Waterkwaliteit wordt aangepakt vanuit het realiseren van de KRW doelstellingen. Met de uitkomsten van het OER wordt vervolgens wel bekeken of deze aanpak ook kan helpen bij overige drukfactoren en waar de meekoppelkansen liggen met andere opgaven liggen.

De onderzochte aanpak voor zonering bestaat uit twee alternatieven:

- **Alternatief 1:** Maatregelen buiten N2000-gebieden borgen in de Omgevingsverordening door het aanstellen van een zone van 1 kilometer rondom N2000-gebieden.
- **Alternatief 2:** Maatregelen buiten N2000-gebieden borgen in de Omgevingsverordening door het aanstellen van een gebiedsspecifieke zone, waarbij de grootte van de zone afhankelijk is van de relevante drukfactoren.

Op deze twee alternatieven worden ook twee varianten getoetst, namelijk:

- **Variant A - Vrijwilligheid:** Binnen de zonering wordt actief gestuurd op het inzetten van middelen en instrumenten voor het reduceren van exoten, het herstellen van de hydrologische condities en het afnemen van de recreatiedruk. Hiermee kunnen stakeholders uit het gebied op basis van vrijwilligheid maatregelen nemen ten behoeve van het reduceren van drukfactoren. Denk hierbij aan het beschikbaar stellen van subsidieregelingen (mogelijk met middelen uit het ANB?).

- **Variant B – Beperkingen:** Binnen de zonering gelden bepaalde beperkingen en beleidsvoornemens die een positief effect hebben op het reduceren van drukfactoren. Denk hierbij aan hydrologische maatregelen zoals het verhogen van het waterpeil (indien generiek beleid onvoldoende is). Een ander voorbeeld is een verplichting op het verwijderen van exoten en hier actief op handhaven. Voor recreatie kan dit het creëren van extra recreatiezones zijn om de druk uit het N2000-gebied weg te nemen.

Normeringsmaatregelen

6. *Er zijn ook verschillende plannen in de omloop om bepaalde normen in te voeren om daarmee te sturen op het behalen van milieudoelen. Denk daarbij aan een GVE-norm, aan een emissienorm voor bedrijfsvoering (40 kg per hectare) en andersoortige normen? Worden er binnen jullie provincie voorstellen voorbereid over dergelijke normen?*

Voor onze omgevingseffect rapportage (OER) worden er verschillende varianten voor invoering van een emissieplafond per hectare voor de melkveehouderij onderzocht. Hierbij wordt ook gekeken naar de manier van invoeren (streefwaarde dan wel normerend). De alternatieven die worden onderzocht zijn 35kg/ha/jr, 40kg/ha/jr en 45kg/ha/jr.

Andere maatregelen en vragen

7. *Zijn er binnen de provincie andere maatregelen in voorbereiding die bijdragen aan geborgd natuurherstel en geborgde stikstofreductie?*
 - Met de aanleg van NNN rond N2000 gebieden (ikv natuurfactafspraken en programma Natuur), zodat er een groter leefgebied ontstaat voor soorten en er minder drukfactoren direct naast de N2000 gebieden zijn (bv als gevolg van agrarisch gebruik)
8. *Zijn er andere maatregelen of afspraken (bijvoorbeeld over structurele financiering natuurbeheer) noodzakelijk voor geborgd natuurherstel of geborgde stikstofreductie?*
 - **Probleem**
Voor het in stand houden en verder versterken van bestaande natuur is een goed natuurbeheer essentieel. Het natuurbeheer door terreinbeherende organisaties en particulieren wordt momenteel gefinancierd via de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer. Uitgangspunt hierin is dat de subsidie momenteel 84% van de landelijk berekende kostprijs van het beheer is. Deze 84% is geborgd tot en met 2030 vanuit Programma Natuur, de basisafpraak in het natuurfact is dat de vergoeding 75% bedraagt.

Daarnaast is de landelijk berekende kostprijs van beheer gebaseerd op het beheer zoals dat optimale omstandigheden plaats vindt. Denk hierbij aan dat het natuurgebied is afgerond en efficiënt is te beheren. Ook wordt er geen rekening gehouden met drukfactoren zoals de stikstofdepositie of te droge omstandigheden. De huidige evaluatie van de standaard kostprijs van het beheer laat dit ook zien. Er ontstaat daardoor het volgende probleem:

- De huidige vergoeding is te laag om beheer te voeren waarmee een vlotte en substantiële verbetering van de natuurkwaliteit te verwachten is. Enerzijds omdat de basis waarop de vergoeding is gebaseerd niet uitgaat van de huidige problematiek (zoals stikstof). En anderzijds wordt niet 100% van de kosten vergoed.
- Om toch verbeteringen in natuurkwaliteit van bestaande natuur te bereiken worden incidentele middelen ingezet om het structurele beheer te intensiveren. Hierdoor is een structurele en langjarige aanpak gericht op natuurherstel in bestaande natuur niet mogelijk.
- In de kostprijs voor het beheer wordt geen rekening gehouden met het elektrificeren van het materieel dan wel het toepassen van milieuvriendelijkere brandstoffen zoals HVO-diesel.

- Oplossing

Er dient een betere balans te komen in structurele middelen voor structureel beheer. Op die manier kunnen de beheerders van natuur een structureel inentief beheerprogramma voor de komende jaren uitrollen. De meer incidentele middelen kunnen dan gericht ingezet worden op de meer projectmatige ingrepen. Hiervoor is nodig dat in de kostprijs van het beheer ook de structurele beheermaatregelen als gevolg van drukfactoren (bijvoorbeeld intensiever maaibeheer als gevolg van stikstofdepositie) mee berekend zijn. En dat daarbij rekening gehouden wordt met een milieuvriendelijkere energiebronnen voor het materieel.

Het benodigde budget dient structureel beschikbaar te zijn zodat natuurbeheerders hierop kunnen investeren in materieel en personeel.

Daarnaast dient het structurele budget voor beheer mee te bewegen met een uitbreiding van areaal dat gerealiseerd wordt met het oog op natuurherstel en beheerd moet worden. In de huidige situatie is het beheer voor extra areaal niet gedekt.

Door bovenstaande maatregelen kunnen incidentele middelen veel gericht ingezet worden op aankoop, (her)inrichting en systeemherstel.

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
Cc: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
From: Berend Potjer
Sent: Wed 2/26/2025 10:00:35 AM
Subject: teksten ammoniakplafonds consultatie herziening 2025
Received: Wed 2/26/2025 10:00:00 AM

5.1.2e

Naar aanleiding van jouw signaal nog even een nadere toelichting op mijn "opmerkingen" bij de consultatieversie van de ammoniakplafonds consultatie herziening 2025.

Die opmerkingen gingen over de tekst:

"Nog geen concreet voorstel voor aanpassing van teksten in het omgevingsbeleid. Met de uitkomsten van de OER zal worden gekeken met welke variant het doelbereik met betrekking tot stikstofreductie het dichtst zal worden benaderd, met inachtneming van economische haalbaarheid. Juridische borging van stikstofreductie heeft prioriteit. Trapsgewijze invoering van een genormeerd emissieplafond om de reductie te kunnen borgen wordt ook onderzocht."

Dat vind ik wat zorgwekkend, want zonder concrete voorstellen wordt het lastig te consulteren en komt het straks "uit de lucht vallen".

Dus mij lijkt het goed om wel al wat op te nemen, bijvoorbeeld wat er boven staat:

"In het OER worden de volgende alternatieven voor de aanpassing van het omgevingsbeleid onderzocht:

- Streefwaarde van 45 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij
- Streefwaarde van 40 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij
- Streefwaarde van 35 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij"

Wellicht dat het ook de bedoeling is dat erbij te vermelden in de consultatieversie, maar dat was mij niet duidelijk.

Dan vind ik de term "streefwaarde" wat onduidelijk, dat klinkt als vrijblijvend ambitieniveau. Dus wellicht kan je die vervangen door emissieplafond of maximale uitstoot oid. En wellicht van "omgevingsbeleid" "omgevingsverordening" maken (anders is het ook niet geborgd).

Tenslotte een andersoortige opmerking/vraag als ik toch aan het mailen ben: het is mij bekend dat het vooral gaat om melkveehouderij, maar het lijkt mij ook gek om het daartoe te beperken. Dan kunnen ze melkvee vervangen door ander vee (vleesvee, kippen...) en geldt het opeens niet meer?

Groeten,

Berend

- Om ons te helpen met de voorbereiding van het gesprek met de Minister-President en het uitwerken van het plan zijn 3 medewerkers van Berenschot ingehuurd. Dit zijn **5.1.2e** en **5.1.2e**.

Kamerbrieven en Kamerdebat

- Er zijn deze week twee Kamerbrieven uitgegaan en er is een Kamerdebat geweest.
- De 2 kamerbrieven richten zich op de **rekenkundige ondergrens**. 1 over de rekenkundige ondergrens zelf en 1 over de wetenschappelijke onderbouwing daarbij. 1 kamerbrief is toegevoegd als bijlage, [hier](#) de tweede (die ik link wegens de vele bijlagen).
- De Kamerbrieven gaan via een Lid-GS brief naar PS.
- Er was 1 Kamerdebat over dit onderwerp. De **moties** die zijn ingediend heb ik bijgevoegd.
- De **conclusie** van de Kamerbrief en het debat is dat de invoering van de rekenkundige ondergrens nog veel complicaties heeft, er geen eenduidige wetenschappelijke consensus is en dat de ondergrens niet op zeer korte termijn ingevoerd kan worden.

Stakeholderanalyse

- **5.1.2e** trekt de stakeholderanalyse. Afgelopen vrijdag was hier een verdiepende sessie over met de inhoudelijk betrokken collega's.
- Een aantal besprekingen volgen nog om de hoofdrolspelers van verschillende netwerken nader in kaart te brengen. Een paar collega's geven via de mail meer inzicht. Dit leidt tot een totaalbeeld van spelers in het veld waarmee de provincie een gezamenlijke **lobby** kan voeren richting het Rijk.

Vooruitblik

- Komende week wordt er gewerkt aan het eerste concept van de inhoudsopgave van de Zuid-Hollandse SANE en de voorbereiding van het bezoek van de Minister-President **Schoof**.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Domein Water, Klimaat & Natuur

M: **5.1.2e**

E: **5.1.2e** [@pzh.nl](mailto:5.1.2e@pzh.nl)

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

[26-02-2025, 15:36:39] 5.1.2e : Hoi 5.1.2e , kunnen wij morgenochtend even bellen over input vanuit grondzaken die we nodig hebben voor PvA SANE ivm maatregel grondbeleid? Er moet begin komende week een tekst liggen en wil jou graag bijpraten en toelichten wat we nodig hebben. Bvd, 5.1.2e

[26-02-2025, 17:02:32] 5.1.2e : Ai ik heb heel veel overleg morgen. Nu is ook een optie. Of anders om 12:00 uur morgen

[26-02-2025, 17:20:39] 5.1.2e : Dan graag 12 uur morgen, dank!

D-Memo ter bespreking
Ingediend namens gedeputeerde Van Leeuwen

Contact

5.1.2e

5.1.2e

Datum

26-02-2025

Aan

Gedeputeerde Staten

Onderwerp

Samenhangende aanpak Natuurherstel en Economie (SANE)

Inleiding en doel

Naar aanleiding van recente juridische uitspraken in het stikstofdossier heeft het Kabinet de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel (MCEN) ingericht. Zij heeft als doel om op korte termijn een concreet programma uit te werken om Nederland van het stikstofslot te halen en perspectief te bieden aan sectoren die zijn geraakt door de rechterlijke uitspraken. Begin april wil de Ministeriële Commissie haar plan presenteren.

De provincie Zuid-Holland maakt zich grote zorgen om de gevolgen van de stikstofproblematiek voor de Zuid-Hollandse natuur, economie, agrarische sector, woningbouwopgave en andere maatschappelijke vraagstukken. De situatie in Zuid-Holland kenmerkt zich door een grote woningbouwopgave, veel zware industrie in combinatie met stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met duinen en veenweide. Daartegenover staat dat de provincie een beperkt handelingsperspectief heeft vanwege de geringe hoeveelheid intensieve veehouderij. Dit maakt Zuid-Holland uniek, we hebben beperkte handelingsmogelijkheden terwijl de gevolgen van de juridische uitspraken hier zeer voelbaar zijn voor alle economische ontwikkelingen. Als motor van de Nederlandse economie voelt de provincie het belang van en de verantwoordelijkheid voor een bijdrage aan een oplossing voor Nederland. In de komende weken werkt de provincie daarom aan een Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE).

Gedurende het ontwikkelen van de Samenhangende Aanpak willen we een gesprek met de Minister-President als voorzitter van de Ministeriële Commissie organiseren, betrekken we verschillende cruciale stakeholders uit onze provincie en blijven we betrokken bij de interprovinciale lobby.

Met dit D-memo ontvangt u een doorkijk naar de inhoud van de Samenhangende Aanpak, een schets van de insteek van het gesprek met de Minister-President en de uitlijning van het bijbehorende proces. Tevens geven we inzicht in de te betrekken stakeholders en voegen we als bijlage de corresponderende lobby-boodschappen toe.

Inhoudsopgave:

1. Inhoudsopgave SANE
2. Insteek bezoek minister-president Schoof
3. Planning
4. Gesprekken stakeholders
5. Lobbyboodschap (bijlage)

1. Inhoudsopgave Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE)

De Provincie Zuid-Holland stelt een samenhangende aanpak voor. Daarin wordt de balans gezocht tussen wat binnen de provincie, het Rijk en de Europese Unie kan gebeuren én worden maatregelen ten behoeve van verschillende doelen zoals stikstof, natuurherstel, klimaat, economische ontwikkeling en voedselzekerheid in samenhang gezien.

Het doel van de aanpak is om onze provinciale bijdrage aan de oplossing voor de nationale problematiek te realiseren en om een concreet voorstel aan het Rijk te kunnen doen voor middelen en maatregelen die in Zuid-Holland effect zullen sorteren.

De Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie zal vanuit dat doel de volgende componenten bevatten:

- **Inleiding.** Aanleiding en de relatie met de Ministeriële Commissie
- **Samenvatting van het vraagstuk.**
 - De schets van het probleem in Zuid-Holland
 - Welke sectoren/ontwikkelingen/thema's hebben een probleem (wonen, haven, etc)?
 - Welke N2000-gebieden hebben wel/geen probleem en wat is de grootte van dat probleem?
 - Waarom is het een probleem voor de maatschappij en provincie (voorbeelden)? Wat kunnen we nog wel?
 - Schets van wat er de afgelopen vijf jaar is gedaan op stikstof in Zuid-Holland
 - Aanpak stikstof;
 - ZH-PLG.
- **Doel van de aanpak:** een integraal perspectief van wat Zuid-Holland kan doen in relatie tot het Rijk en andere provincies en in verbinding met andere beleidsthema's en het nationale belang van de haven.
- **Ons beeld van de oplossing**
 - Verhouding t.o.v. andere thema's; koppelkansen en totaaloplossing?
 - Samenhangende aanpak en de relatie tussen stikstof, natuurherstel en andere thema's, zoals voedselzekerheid¹, economie, klimaat (methaan), water, luchtkwaliteit, gezondheid (q-koorts), dierenwelzijn en maatschappelijke kosten & baten.
 - De samenhang tussen rijk, provincie en regio.
 - Een pakket aan maatregelen, verdeeld over verschillende overheidsniveaus (provinciaal, nationaal, Europees) dat in samenhang tot de gewenste oplossing leidt op het gebied van natuurherstel en economie. De provincie Zuid-Holland neemt haar verantwoordelijkheid door aan de slag te gaan met het nader onderzoeken en uitwerken van maatregelen op provinciaal niveau. **Echter: zonder maatregelen op rijksniveau zullen deze zeker niet toereikend zijn om Zuid-Holland van het slot te halen, omdat alleen met een geborgd Rijksmaatregelenpakket voldoende**

¹ De consequenties van de maatregelen voor de voedselzekerheid van Zuid-Holland worden nog uitgezocht

stikstofreductie gerealiseerd kan worden waarmee vergunningverlening weer mogelijk wordt.

- Maatregelenpakket provincie Zuid-Holland:
 - 1: Natuurlijke stoppers opkopen t.b.v. extensiveren andere bedrijven, stikstofreductie en natuurontwikkeling (onderzoek naar de mogelijkheden loopt).
 - 2: Overgangsgebieden bij Natura 2000 creëren (het ziet er voor nu naar uit dat dit voor stikstof beperkt effect heeft in Zuid-Holland, maar voor andere drukfactoren gunstig kan zijn - natuurherstel).
 - 3: Strategisch grondbeleid. Ecologische en juridische toets is als randvoorwaarde meegegeven.
 - 4: Onderzoek naar emissieplafond in het kader van de OER en omgevingsbeleid – toepassing kan niet zonder borging op rijksniveau.
- Wat Zuid-Holland nodig heeft van Rijk en Europese Unie.
 - Rijk (doelen, regelgeving, maatregelen)
 - 1. Emissieplafond ammoniak/bedrijfsspecifieke doelsturing
 - 2. Onderzoek in welke mate scheiding NOx en NH3 de vergunningverlening voor bedrijfsleven / industrie / woningbouw eerder van het slot kan halen.
 - 3. Emissieloze bouw voor weg-, water- en woningbouwprojecten alsmede emissiearm gebruik.
 - 4. Financiële middelen.
 - Europa
 - 1. Verruiming regelgeving staatssteun
 - 2. Internationale scheepvaart vanwege Seaspray.
- Financiën
- Perspectief voor en bijdrage van andere stakeholders
 - Industrie
 - Agrarische sector
 - Natuurorganisaties
 - Woningbouw
 - Mobiliteit
 - Energie
- Bij de herziening omgevingsbeleid 2025 zal voor vier samenhangende, voor de ZH-PLG relevante, onderwerpen het beleid worden aangescherpt. Om de besluitvorming over die aanscherping te onderbouwen, worden op deze vier thema's alternatieven in het OER onderzocht. Daarbij is ook een vijfde alternatief opgenomen waarin de synergie tussen deze thema's wordt onderzocht. De scope van de OER, waaronder deze alternatieven, is op 19 december 2024 vastgesteld in GS. Het gaat om de volgende thema's:
 - Grondwaterstand veenweiden
 - Boerenlandvogels
 - Emissieplafond ammoniak
 - Drukfactoren rondom Natura 2000-gebieden
 - Integraal onderzoeksalternatief gericht op doel- en middelstapeling (=doelmatigheidsonderzoek)

2. Planning op hoofdlijnen voor komende weken

Gelet op het tijdsplan dat de Ministeriële Commissie doorloopt, maar vooral de grote urgentie van het vraagstuk, wordt een strak proces gehanteerd. Hieronder geven we de belangrijkste momenten weer:

- Week 3 maart: Inhoudelijke uitwerking
- Week 10 maart: gesprekken gedeputeerde Van Leeuwen met vak-gedeputeerden
- Week 17 maart: gesprekken belangrijkste stakeholders
- Week 24 maart: (mogelijk gesprek Schoof?)
- Week 31 maart: Vaststelling plan van aanpak / maatregelenpakket SANE in Gedeputeerde Staten (1 april)
- 16 april: in de Commissie Landelijk Gebied van de PS
- 23 april: in PS.
Deze vergadering moet nog gepland worden in overleg met de fractievoorzitters. Let op: eerstvolgende reguliere PS-vergadering is 14 mei. In overleg met de fractievoorzitters zou een reserve PS-dag ingezet kunnen worden. Hiervoor zijn twee opties 18 april (maar Goede Vrijdag) of 23 april (maar andere PS-activiteiten, zoals werkbezoeken en technische sessies).

3. Gesprekken Stakeholders

De insteek is om de belangrijkste stakeholders te spreken. We organiseren cluster gesprekken waarin verschillende organisaties en vakgedeputeerden aanschuiven. De clusterindeling ziet er als volgt uit. De exacte genodigdenlijst volgt.

Cluster	Betrokken gedeputeerden	Betrokken stakeholders
Agrarische sector	Frank Rijkaart & Mariëtte van Leeuwen	
Natuur	Berend Potjer & Mariëtte van Leeuwen	
Energie	Berend Potjer & Mariëtte van Leeuwen	
Haven, Industrie en bedrijven	Arne Weverling & Meindert Stolk	
Mobiliteit en Woningbouw	Frederik Zevenbergen & Anne Koning	

4. Lobbyboodschap

Zie de bijlage

To: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Tue 2/25/2025 4:43:00 PM
Subject: RE: vraag over scope OER
Received: Tue 2/25/2025 4:42:00 PM
[Technische sessie PS OER en ZH-PLG 19022025 \(1\).pdf](#)

Zie bijgevoegd wat we in de technische sessie hebben verteld

5.1.2e [redacted]

Domein Water, Klimaat en Natuur

M 5.1.2e [redacted]

Van: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl

Verzonden: vrijdag 21 februari 2025 14:08

Aan: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl

Onderwerp: RE: vraag over scope OER

Dag 5.1.2e [redacted],

Via deze link kun je de stukken terugvinden met daarbij ook de concept-scope: [Concept scope Omgevingseffectrapportage Herziening Omgevingsbeleid 2025 - Provincie Zuid-Holland](#). Het klopt dat de brieven niet met PS zijn gedeeld, dit is voor het proces van de herziening Omgevingsbeleid ook niet nodig. PS is inderdaad wel bijgepraat deze week bij de Technische Sessie, daar zijn zo ver ik weet geen stukken gedeeld. Maar dat kunnen 5.1.2e [redacted] of 5.1.2e [redacted] ons vast wel vertellen.

Groet,

5.1.2e [redacted]

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted] @pzh.nl>

Verzonden: vrijdag 21 februari 2025 11:01

Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted] @pzh.nl>

Onderwerp: vraag over scope OER

Hi 5.1.2e [redacted],

Gisteren hebben we elkaar kort aan de lijn gehad omdat ik op zoek ben hoe PS geïnformeerd zijn over de inhoud van de OER-alternatieven (voor de ZH-PLG onderwerpen). Ik kan (ahv onderstaande doorverwijzing) de stukken over de startnotitie en de NRD op internet vinden, maar niet de (concept)scope van de alternatieven. Klopt het dat die niet naar PS zijn gegaan en dat PS deze week zijn bijgepraat tijdens de technische sessie? Zijn toen alle stukken gedeeld?

Ik hoor het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]

Strategisch beleidsadviseur ZH-PLG
Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied

M 5.1.2e [redacted]

E 5.1.2e [redacted] @pzh.nl

www.zuid-holland.nl

Krachtig Zuid-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: donderdag 20 februari 2025 12:15

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Terugkoppeling technische sessie OER ZH-PLG

5.1.2e,

Naar aanleiding van onderstaande. Zou juist belde 5.1.2e (in CC) mij naar aanleiding van een vraag vanuit PS over betrokkenheid bij proces ZHPLG. Blijkbaar is dat balletje dus al gaan rollen.

Ik heb aangegeven dat PS de startnotie heeft vastgesteld (NRD was daarbij een bijlage). Dus die stukken hebben ze gezien en vastgesteld. Wel is er voor ZHPLG natuurlijk nog best een scopewijziging gekomen ten opzichte van de startnotitie. Die heeft GS vastgesteld op 17 december. Ik begreep van 5.1.2e dat PS dat scopedocument nog niet heeft gezien.

5.1.2e voor alle mijlpalen en rol PS kan je altijd even de jaarplanning Omgevingsbeleid raadplegen (Herziening 2025).

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: donderdag 20 februari 2025 11:59

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: Terugkoppeling technische sessie OER ZH-PLG

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Op verzoek van 5.1.2e, bij deze een korte terugkoppeling over de technische sessie van gisteren. Het was een prima technische sessie, zonder al te veel vuurwerk. Ook van andere statenleden veel verduidelijkende vragen. En ik dacht veel begrip te zien voor de OER aanpak. Een paar korte dingen die opvielen:

- Zoals verwacht veel vragen van 5.1.2e, maar het bleef technisch.
- Opvallend: geen vragen vanuit GL-PvdA en SGP. En 5.1.2e had alleen wat verduidelijkende vragen. Veel partijen lijken dus nog af te wachten.
- 5.1.2e vroeg tot tweemaal toe over het doelbereik. Niet alle alternatieven voldoen aan doelbereik, dus als een minder ambitieuze wijziging omgevingsbeleid wordt gekozen is de restopgave groter. Dat leek ze tussen de oren te knopen
- 5.1.2e vroeg naar de betrokkenheid van PS bij de wijziging. Nu is dat in principe pas voor de zomer 2026. Het was duidelijk dat zij dit laat vindt, dus daar kunnen we mogelijk wat over verwachten
- 5.1.2e nog toevoegingen?

Groet,

5.1.2e

Domein Water, Klimaat en Natuur

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

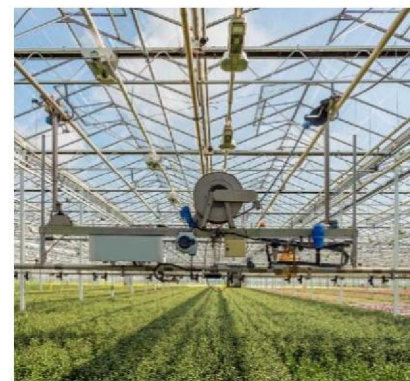
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do

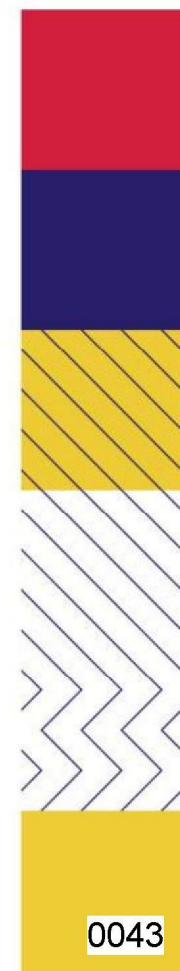
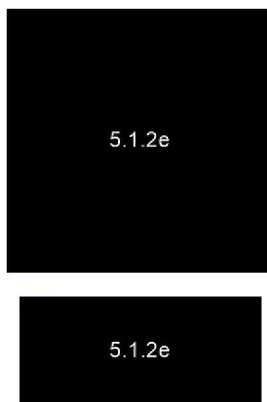
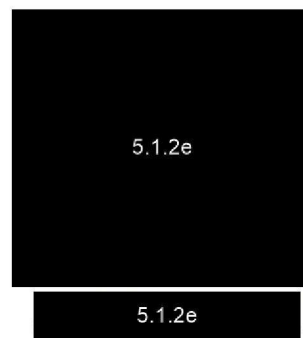
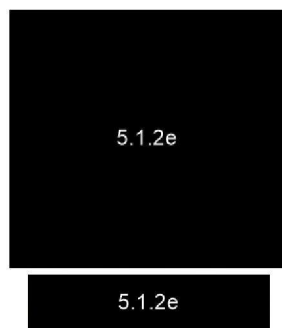
Elke dag beter. Zuid-Holland.

Technische sessie: herziening omgevingsbeleid 2025

ZH-PLG en OER

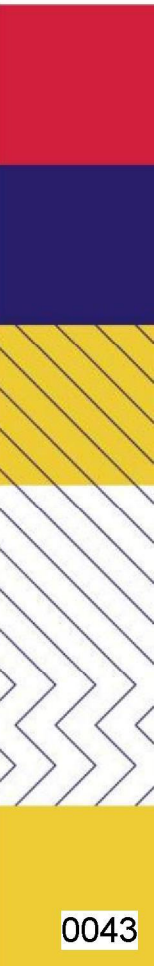

Wie zijn wij?

Vier blokken

1. Achtergrond en aanpak OER
2. Grondwaterstand veenweiden en boerenlandvogels
3. Emissieplafond ammoniak melkveehouderij en drukfactoren buiten Natura 2000
4. Integraal onderzoeksalternatief

Achtergrond en aanpak OER

5.1.2e

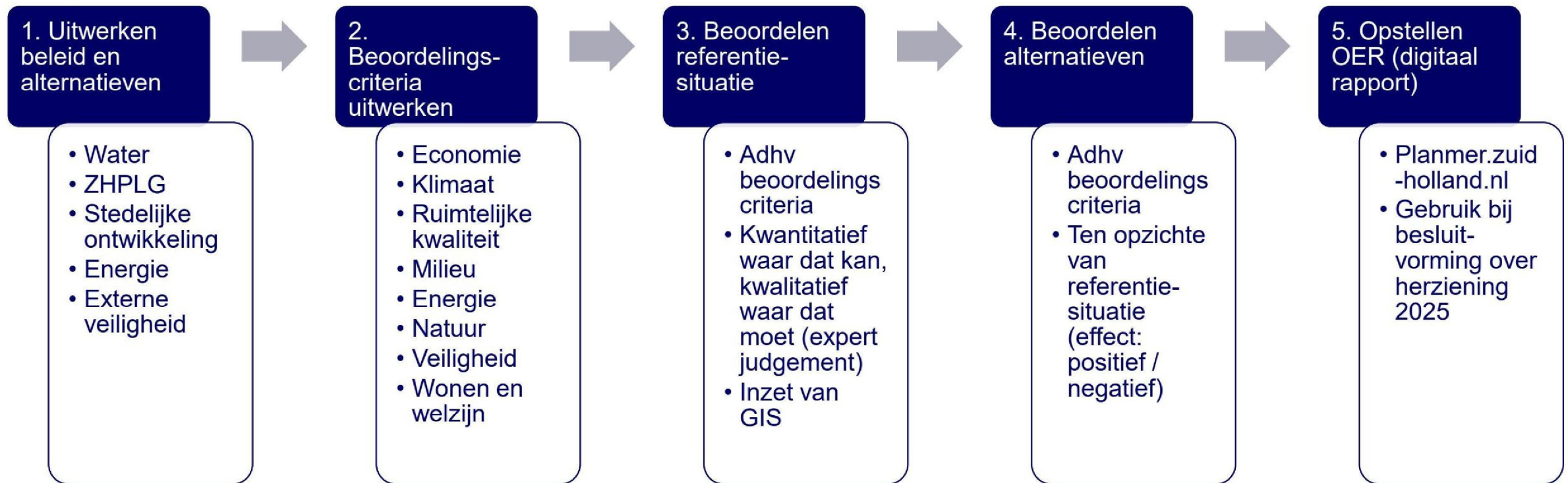

Waarom een OER?

- Herziening 2025 Omgevingsbeleid
 - Visie, verordening en programma →
- Doel OER: de gevolgen van het besluit voor het milieu ('de leefomgeving') in beeld brengen en meewegen in de besluitvorming.
- **Een OER is geen besluit! PS stelt de Herziening van het Omgevingsbeleid vast (=besluit) en kan inzichten uit het OER daarbij meewegen.**
provincie Zuid-Holland

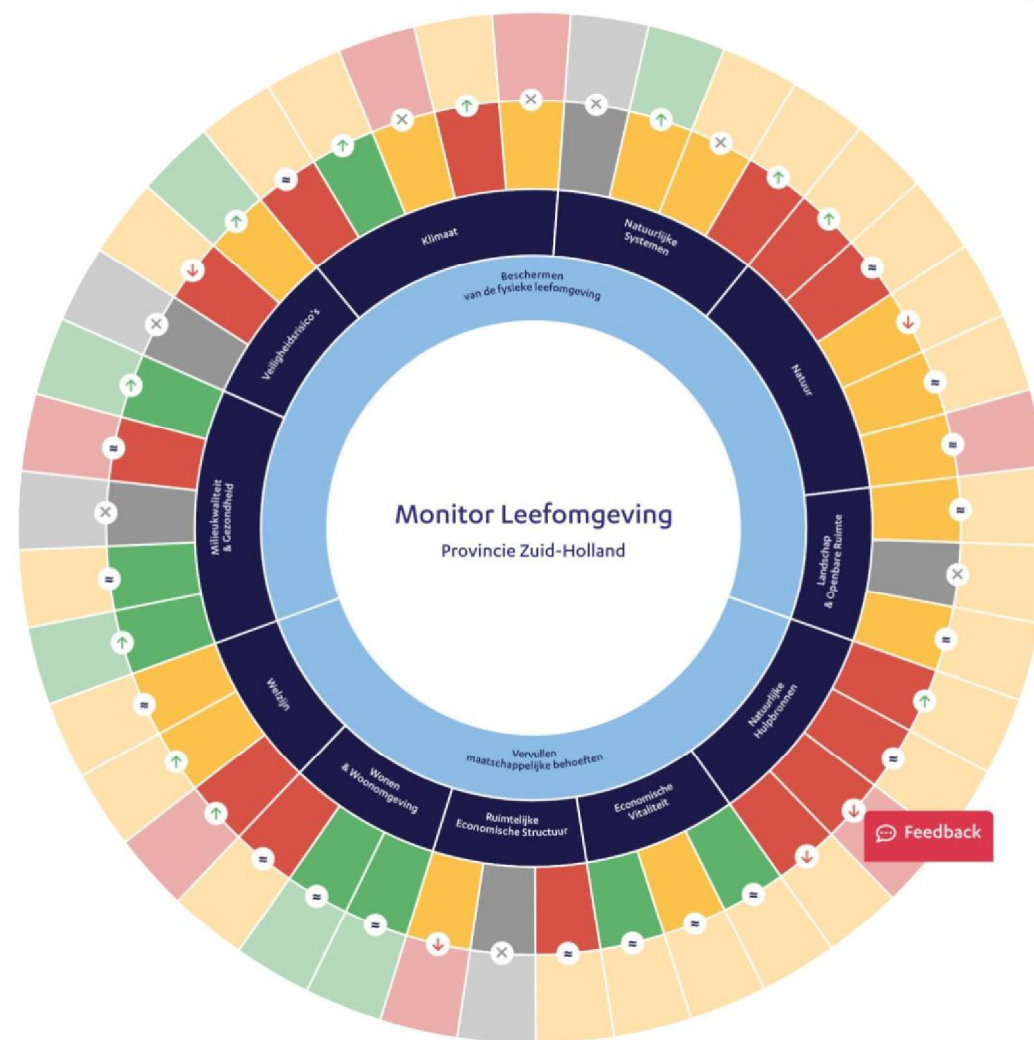
Onderwerpen herziening	Voornemens die we in het OER onderzoeken:
Water	1. Hernormering regionale waterkeringen 2. Water en Bodem Sturend
ZHPLG	1. Verhogen grondwaterstand veenweiden (peil) 2. Boerenlandvogels 3. Emissieplafond ammoniak 4. Drukfactoren rondom N2000 wegnemen 5. Integraal: Doel en middelenstapeling in gebieden
Stedelijke ontwikkeling	1. Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling en Vitaal landelijk gebied
Energie	1. Beleidskeuze 'Duurzaam energiesysteem' (pMIEK) 2. Implementatie RES (wind) en herziening plaatsingsvisie 3. Boerenerfmolens 4. Warmte (pMIEK)
Externe veiligheid	1. Energiedragers

Wat gaan we doen: OER in vogelvlucht

Beoordelingscriteria

- Beoordelingskader OER: passend bij brede en integrale benadering Omgevingswet
- Naast fysieke leefomgeving ook sociale en economische thema's
- Daarom: criteria uit Monitor Leefomgeving als basis
- Monitor Leefomgeving bevat referentiesituatie (huidig + autonome ontwikkeling)
- Referentiesituatie is vertrekpunt effectbeoordeling in OER:
 - Kansen op positieve effecten en risico's op negatieve, ten opzichte van de referentiesituatie
 - Beeld van de te verwachten impact van nieuw beleid

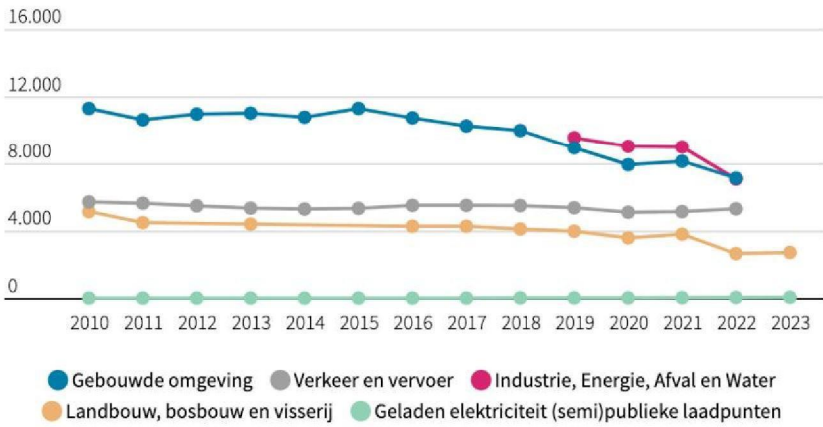
Beoordelings- kader

		Onderwerpen herziening 2025				
Thema's	Beoordelingsaspecten	Water (water en bodem sturend en water-keringen)	ZHPLG	Toekomst-bestendige ruimtelijke ontwikkeling	Energie	Externe veiligheid (energie-dragers)
1. Economie	1. Agrarisch verdienvermogen					
	2. Bedrijventerrein voorraadontwikkeling					
2. Klimaat	3. Uitstoot broeikasgassen					
	4. Klimaatadaptatie (hittestress, wateroverlast en overstromingsdiepte)					
3. Water en bodem	5. Waterkwaliteit en -kwantiteit					
	6. Bodemkwaliteit					
	7. 3D ordening van de ondergrond					
4. Ruimtelijke kwaliteit	8. Landschappelijke inpassing					
	9. Cultuurhistorie en erfgoed					
	10. Archeologie					
5. Milieu	11. Geluid					
	12. Luchtkwaliteit					
	13. Licht					
6. Natuur	14. Natura 2000 (VR en HR) en stikstof					
	15. Kwaliteit NNN					
	16. Soortenontwikkeling					
7. Energie	17. Duurzame energieopwekking					
	18. Energieverbruik					
	19. Netcapaciteit					
8. Veiligheid	20. Externe veiligheid					
	21. Verkeerslachtoffers					
9. Wonen en welzijn	22. Woningvoorraadontwikkeling					
	23. Nabijheid voorzieningen					
	24. Beweegvriendelijke leefomgeving					
	25. Leefbaarheid					

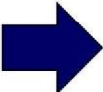
Voorbeeld referentiesituatie

Beoordelingsaspect	Score huidige situatie (rood ●, geel ●, groen ●)	Huidige situatie en trend (beschrijving)	Score autonome ontwikkeling (meer ↑, evenveel = of minder ↓ knelpunten)	Autonome ontwikkeling (beschrijving)
Uitstoot broeikasgassen (waaronder uit veenoxidatie)	●	CO2-uitstoot De totale CO2 uitstoot van de Provincie Zuid-Holland was in 2022 38,7 Mton. De industrie (39%) en de elektriciteitssector (26%) zijn de belangrijkste CO2 uitstotende sectoren. De (indirecte) afname van de uitstoot door meer inzet van hernieuwbare bronnen is nog beperkt en bedraagt zo'n 11% van de totale CO2-uitstoot. Omdat er minder dan 60% van de reductiedoelstelling voor de CO2 uitstoot is bereikt, kleurt de indicator in de huidige situatie rood. De trend van de laatste 3 jaar is wel dalend. De CO2 emissies in de Provincie Zuid-Holland zijn gedaald van 39,8 Mton in 2020 naar 38,7 Mton in 2022.	=	CO2-uitstoot De lange termijn 2030 verwachting is dat de CO2 uitstoot zal dalen in PZH onder invloed van het te behalen 2030 doel van 55%. De twee belangrijkste sectoren met CO2 uitstoot in Zuid Holland zijn de Energie/Elektriciteit sector en de Industrie. De huidige twee steenkool gestookte elektriciteitscentrales zullen voor 2030 sluiten en voorgenomen industriële CO2 reductiemaatregelen zijn voorzien om aan de doelstelling te voldoen. Vanwege onzekerheid en het aanscherpen van de doelstelling naar 55% kleurt de indicator voor de langjarige ontwikkeling vooralsnog oranje.

CO₂-uitstoot energieverbruik sectoren
Zuid-Holland, kton

Bron: meerdere bronnen | 2010 - 2023

Effect	Beoordeling
Positief effect is aannemelijk	++
Kans op positief effect	+
Neutraal effect (geen of nagenoeg geen gevolgen)	0
Kans op negatief effect	-
Negatief effect is aannemelijk	--

Voorbeeld beoordeling – windlocaties en weidevogels

- Zijn locaties kansrijk voor realiseren wind?
- Analyse door ecooloog op basis:
 - Belangrijk weidevogelgebied
 - ANLB-beschikkingen
 - Tellingen
- GIS:
 - Beschikbare informatie op kaart

Mijlpalen herziening 2025 en OER

- **19 februari** TS met PS – ZHPLG en OER
- **6 maart** - Open Huis Herziening 2025
- **6 maart tot 24 maart** – internetconsultatie Herziening 2025
- **11 maart** – Adviesgesprek reikwijdte- en detailniveau met commissie mer
- **15 juli 2025**: ontwerp herziening en OER in GS
- **Na de zomer** – ter inzage
- **Voorjaar 2026** – vaststelling in GS
- **Voor de zomer 2026** – vaststelling in PS

Hoe zijn we gekomen tot de alternatieven?

Wat en waarom?

- Het *beleidsvoornemen* wordt voorgedragen door de initiatiefnemer. Daarvoor worden alternatieven ontwikkeld en beoordeeld.
- Alternatieven: Een alternatief is een andere manier om de doelstelling(en) van het beleidsvoornemen te realiseren
 - *“Alternatievenonderzoek in het kader van de milieueffectrapportage is er op gericht tot een plan te komen dat de goedkeuring van de initiatiefnemer wegdraagt en dat zo weinig mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor mens en milieu; het is dus een essentieel deel van de milieueffectrapportage, en het leidt tot betere plannen en projecten.”*
 - Alternatievenonderzoek is vast onderdeel MER en verplicht (tenzij er geen redelijke alternatieven zijn...)

Waarom deze thema's?

- Dit zijn:
 - Grondwaterstand veenweiden
 - Boerenlandvogels
 - Emissieplafond ammoniak
 - Drukfactoren rondom Natura 2000
- Bestuurlijk veel aandacht voor
- Zijn zeer structurerende thema's

Grondwaterstand veenweiden en boerenlandvogels

5.1.2e

en

5.1.2e

Grondwaterstand veenweiden: aanleiding

- Reductie CO₂-emissie uit veenweiden is opgenomen in Klimaatakkoord 2019.
- De opgave voor provincie Zuid-Holland is 0,21 Mton/jr reductie in 2030.
- Klimaatakkoord is mede ondertekend door provincies
- Klimaatakkoord is uitwerking van Klimaatwet
- Reductie 2030 is tussendoel.
- Klimaatwet is gericht op verdere reductie (naar nul emissie) in 2050

Grondwaterstand veenweiden: redenering

- Het hoog(er) houden van de grondwaterstand is (vooralsnog) de enige manier is om te komen tot reductie van de CO2-emissie uit veen. Dat kan bereikt door combinatie van sturen op slootpeil (*via peilbesluit waterschap*) en bodem-vernatting-maatregelen in percelen (*via subsidie op maatregelen zoals waterinfiltratiesystemen*).
- Uit "impactstudie verhogen grondwaterstand veenweiden" weten we al dat, om de opgave te halen, een generieke grondwaterstand van 40 cm onder maaiveld of minder nodig is (eerder 30 cm-mv) .
- We weten ook al dat dit ongewenste effecten heeft op het watersysteem en het grondgebruik, die aanvullende beheersafspraken, instrumenten en middelen vergen om (deels) te kunnen tackelen.
- Maar ook: Niks doen en doorgaande bodemdaling = een doorgaande en toenemende kostenpost voor de toekomst op onder meer keringen, infrastructuur, funderingen en verzilting.

Grondwaterstand veenweiden: alternatieven

1. Generieke slootpeil/drooglegging van 50cm-mv
2. Generieke slootpeil/drooglegging van 40 cm-mv
3. Generiek behouden huidig slootpeil i.c.m. aanleg actieve Water Infiltratie Systemen (AWIS)
4. Generiek slootpeil/drooglegging van 30cm-mv i.c.m. aanleg Passief Water Infiltratie Systeem (PWIS)
5. Gedifferentieerd: overal slootpeil van 40cm-mv maar in ‘prioritaire gebieden” (waar doelstapeling kan plaatsvinden) een slootpeil van 30cm-mv i.c.m. aanleg PWIS

Boerenlandvogels: aanleiding

- Veenweiden uniek voor Nederland → internationale verantwoordelijkheid
- Stand gaat al jaren achteruit → infractieprocedure grutto EC
- Extra inspanning nodig
- Extra middelen voor agrarisch natuurbeheer (500 miljoen per jaar vanaf 2026)

Boerenlandvogels: redenering

- In het kader van infractieprocedure wordt een concretere invulling van de bestaande doelstelling (gunstige staat van instandhouding) voor weidevogels verwacht
- Voor nu uitgaan van doelen die met NPLG opkwamen:
 - circa 3.500 extra broedparen van de grutto als vlaggenschip voor weidevogels
 - circa 300 extra broedparen van de patrijs als vlaggenschip voor akkervogels
- **Indicatieve** doorvertaling naar hectaren:
 - Weidevogels: 11.000 ha extra
 - Akkervogels: 1.900 ha extra
- Dit kan meer of minder worden afhankelijk van uitvoering. Daarom drie alternatieven.

Boerenlandvogels: alternatieven

Doelstelling broedparen opnemen in omgevingsvisie

1. Uitvoering via bestaand instrumentarium
2. Provincie stuurt op kerngebieden met aparte ruimtelijke status
3. Integraal onderzoeksalternatief: Sturen op het versterken van huidige weidevogelkernen in combinatie met andere opgaven

Emissieplafond ammoniak en Drukfactoren Natura 2000

5.1.2e

en

5.1.2e

Emissieplafond ammoniak: aanleiding

- Indicatieve reductiedoelstelling van 2,5kton ammoniak per jaar, opgenomen in coalitieakkoord (origineel uit het NPLG afkomstig).
- Grootste bijdrage van ammoniak komt uit de melkveehouderij in Zuid-Holland.
- Emissieplafond is een doorvertaling van de provinciale doelstellingen naar doelstellingen voor individuele agrariërs.

Emissieplafond ammoniak: redenering

- Keuzevrijheid voor de melkveehouders om invulling te geven aan de doelen.
 - Doelsturing heeft de voorkeur boven maatregelsturing.
 - Goed verenigbaar met andere doelen, verschillende oplossingsrichtingen blijven open.
- Generieke aanpak zorgt voor reductie van de stikstofdeken en een eerlijke verdeling van de inspanningen van de sector.
- Ook in de rest van de landbouwsector zal reductie nodig zijn, dit is slechts een eerste stap.

Emissieplafond ammoniak: alternatieven

1. Streefwaarde / omgevingswaarde van 45 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij
2. Streefwaarde / omgevingswaarde van 40 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij
3. Streefwaarde / omgevingswaarde van 35 kg NH₃/ha/jr voor de Zuid -Hollandse melkveehouderij

Integraal in de OER staat de manier van invoeren; Streefwaarde, omgevingsvisie, omgevingsverordening.

Drukfactoren rond Natura 2000: aanleiding

Wettelijke verplichting tot halen Natura 2000-doelstellingen (Vogel- en Habitatrichtlijn - VHR)

- Deze doelen worden op dit moment niet overal gehaald
- Werken aan systeemherstel, om te komen tot systeemherstel moeten drukfactoren worden weggenomen.
 - Dit gebeurt zoveel mogelijk met maatregelen **binnen** de N2000-gebieden, maar dit is niet voldoende;
 - Voor aanpak drukfactoren ook maatregelen **buiten** de N2000 nodig.

Drukfactoren rond Natura 2000: redenering

1. **Meeliften** op maatregelen die nodig zijn voor andere (wettelijke) doelen (denk hierbij aan KRW, Emissieplafond ammoniak);
2. Maatregelen die nodig zijn voor andere doelen (denk hierbij aan Klimaat, Boerenlandvogels) **concentreren rondom N2000-gebieden**, ook als dat voor individuele doelen soms minder effectief is;
3. Ontwikkelen van **aanvullend beleid**, instrumentarium en/of middelen voor resterende drukfactoren (zoals bijvoorbeeld exoten en waterkwantiteit).

Drukfactoren rond Natura 2000: alternatieven

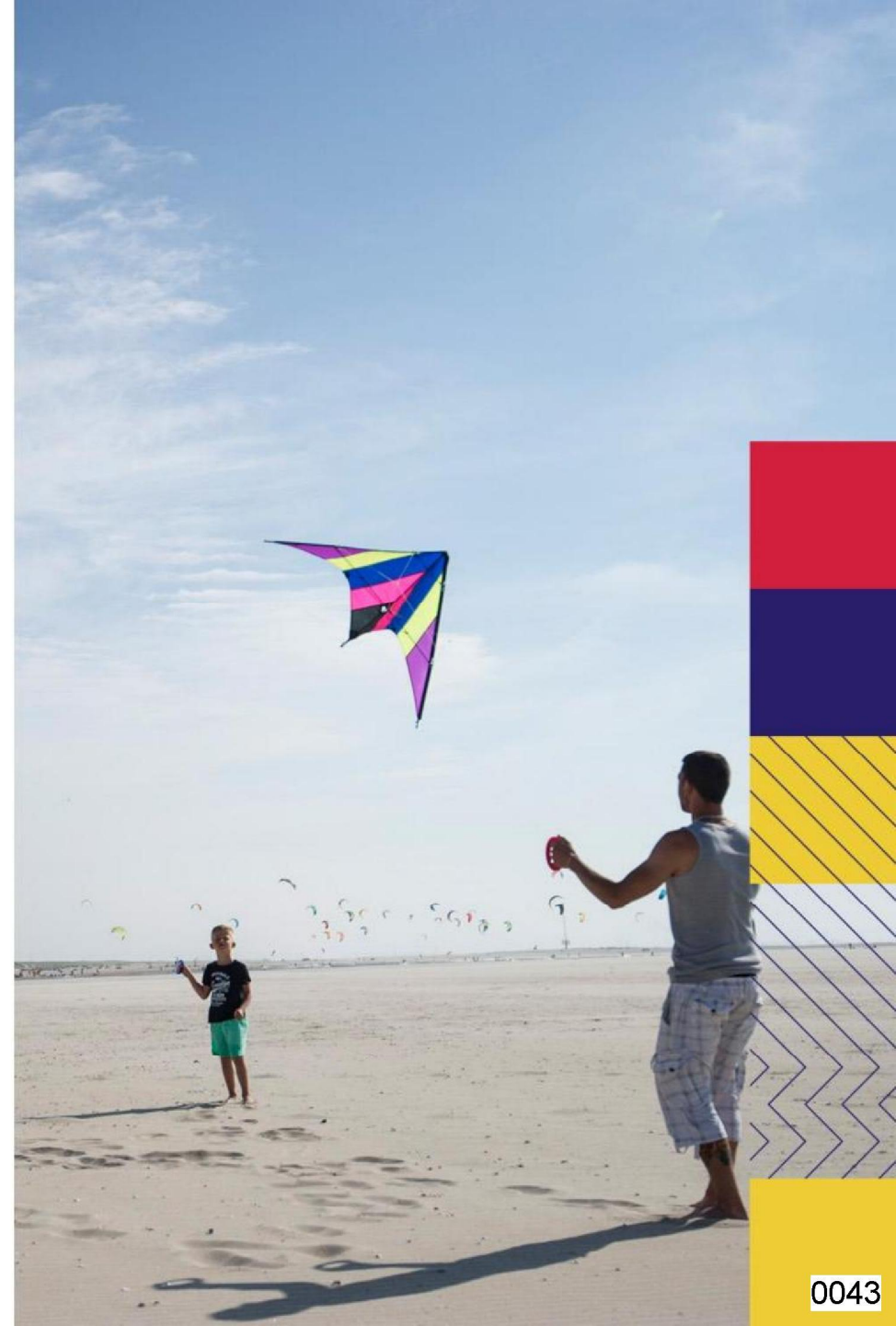
Doelstelling: het reduceren van drie veelvoorkomende drukfactoren met het treffen van maatregelen buiten Natura 2000-gebieden. Dit zijn de drukfactoren exoten, recreatie en hydrologie (kwantiteit).

Alternatieven:

1. Maatregelen buiten N2000-gebieden opnemen in de N2000-beheerplannen.
2. Maatregelen buiten N2000-gebieden borgen in de Omgevingsverordening door het aanstellen van een zone rondom N2000-gebieden van 1 kilometer.
3. Maatregelen buiten N2000-gebieden borgen in de Omgevingsverordening door het aanstellen van een gebiedsspecifieke zone, waarbij de grootte van de zone afhankelijk is van de relevante drukfactoren.

Integraal onderzoeksalternatief

5.1.2e

Integraal onderzoeksalternatief: aanleiding

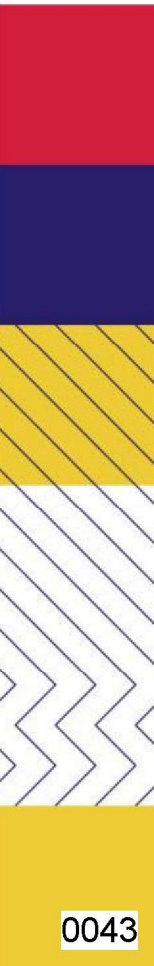
- De afzonderlijke doelen voor water, klimaat en natuur hangen in een aantal gebieden sterk samen
- De maatregelen kunnen elkaar versterken:
 - Bijvoorbeeld verhogen grondwaterstand veenweiden en weidevogels
- Met het stapelen van doelen wordt ook stapeling van middelen mogelijk

Integraal onderzoeksalternatief: redenering

- Onderzoeken of de alternatieven in samenhang met elkaar komen tot meer doelbereik in hetzelfde of minder oppervlak.
- Is dus een onderzoek naar effectiviteit en doelmatigheid van stapelen van doelen – werk met werk maken
- Het gaat om gebieden waar meerdere aspecten samenkomen:
 - waar verdere verhoging grondwaterstand effectief is voor verminderen uitstoot CO2
 - Waar robuuste kerngebieden voor boerenlandvogels gerealiseerd kunnen worden
 - Waar rondom Natura 2000 drukfactoren aangepakt kunnen worden.
 - Waar emissieplafond ammoniak speelt
 - Waar een KRW opgave speelt

Integraal onderzoeksalternatief: alternatieven

1. Op basis van vrijwilligheid, prioritaire zones opnemen in programma, waarin integraal instrumentarium beschikbaar wordt gesteld.
2. Prioritaire zones opnemen in de verordening en daarin regels opnemen die toezien op integraal doelbereik.

From: 5.1.2e
Required Attendees: 5.1.2e
Location: C2 ergens?
Importance: Normal
Subject: Doorpraten alternatieven OER - Aanpak drukfactoren N2000
Start Date/Time: Thur 2/27/2025 2:00:00 PM
End Date/Time: Thur 2/27/2025 2:25:00 PM

Hoi 5.1.2e,
Zoals afgelopen woensdag afgesproken goed om even door te praten over het scherper maken van de alternatieven die getoetst moeten worden. Past dit en ben jij deze dag op kantoor?

Groet,
5.1.2e

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)
Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 2/25/2025 9:28:41 AM
Subject: RE: Doorpraten alternatieven OER - Aanpak drukfactoren N2000
Received: Tue 2/25/2025 9:28:00 AM

Hoi 5.1.2e

buiten verzoek Ik ben donderdag op kantoor, dus ik zal kijken of ik een momentje kan vinden as donderdag. Maar mocht je nog niet fit zijn as donderdag dan kan volgende week natuurlijk ook!

Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 25 februari 2025 09:46
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Re: Doorpraten alternatieven OER - Aanpak drukfactoren N2000

5.1.2e ,

buiten verzoek

Ben jij donderdag aanstaande op kantoor? Ergens tussen 15.00 en 17.00?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: vrijdag 21 februari 2025 14:51
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Doorpraten alternatieven OER - Aanpak drukfactoren N2000
Wanneer: dinsdag 25 februari 2025 10:00-10:25.
Waar: C2 ergens?

Hoi 5.1.2e ,
Zoals afgelopen woensdag afgesproken goed om even door te praten over het scherper maken van de alternatieven die getoetst moeten worden. Past dit en ben jij deze dag op kantoor?

Groet,
5.1.2e

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)
[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

To: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl; 5.1.2e [redacted]@pzh.nl; 5.1.2e [redacted]@pzh.nl; 5.1.2e [redacted]@pzh.nl; 5.1.2e [redacted]@pzh.nl;
5.1.2e [redacted]@berenschot.nl; 5.1.2e [redacted]@berenschot.nl; 5.1.2e [redacted]@berenschot.nl; 5.1.2e [redacted]@berenschot.nl; 5.1.2e [redacted]@berenschot.nl;
Cc: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Tue 2/25/2025 8:28:33 AM
Subject: Update overleg Mariëtte 24-2 - Kernteam stikstof
Received: Tue 2/25/2025 8:28:37 AM

Dag allemaal,

5.1.2e [redacted] en ik hebben gistermiddag overleg gehad met Mariëtte. Dit heeft ons veel nieuwe inzichten gegeven en er komen een hoop concrete acties uit. Hieronder een korte samenvatting. Lijkt mij goed om hier in het kernteam van aanstaande woensdag nog bij stil te staan.

Inhoud

Mariëtte ziet onze aanpak bij voorkeur als volgt:

- Wat kunnen wij als Zuid-Holland doen?
 1. Natuurlijke stoppers
 2. Overgangsgebieden
 3. Strategisch grondbeleid
 4. Extensiveren
- Wat hebben wij van het Rijk nodig?
 - Middelen
 - Scheiding NOx en NH3
 - Extensiveren opnemen in het beleid
 - Ammoniakplafond
 - Zero-emissie in weg-, water- en woningbouw
- Wat hebben we van de EU nodig?
 - Aanpassen regels voor staatssteun (financiële ondersteuning transitie naar duurzamer bedrijfsvoering)

Deze drie blokken vormen een samenhangend geheel. In principe zit er voor elke bestuurder iets in, maar niet alles zit in het provinciaal pakket. Belangrijk is dat alle GS-leden dit samenhangende pakket op inhoud onderschrijven. Daarbij wil Mariëtte zoveel mogelijk onderlinge afhankelijkheid vermijden: ongeacht wat het rijk doet, zet de provincie in op de vier genoemde maatregelen. De vier maatregelen op **provinciaal** niveau moeten uitgewerkt worden. De overige maatregelen van de 'long list' kunnen we voor nu parkeren.

Toetsen

- Het plan van aanpak / maatregelenpakket bestaande uit de vier maatregelen moeten **juridisch** en **ecologisch** getoetst zijn voordat deze met de andere gedeputeerden gedeeld worden. Dit heeft prioriteit in het proces.

▽ Actiehouder 5.1.2e [redacted]?

326910 Mariëtte voorziet problemen in de voedselketen, met name op het gebied van

0046

voedselbeschikbaarheid/**voedselzekerheid**. Kan er een toets gedaan worden op hoe we de voedselzekerheid in Zuid-Holland kunnen blijven garanderen? Achtergrond hierbij is dat het bestaande areaal aan landbouwgrond van belang is voor (lange termijn) voedselzekerheid.

▽ Actiehouder 5.1.2e (5.1.2e), 5.1.2e ?

Proces

Qua proces zijn de volgende afspraken gemaakt:

- We plannen voor Mariëtte **zes** afspraken in (met alle gedeputeerden één) om het concept plan van aanpak / maatregelenpakket voor te leggen aan alle gedeputeerden. Dit om gedeeld eigenaarschap te creëren en een soort 'voorwas' te doen voor de GS-vergadering. Bewuste keuze om dit buiten de PO's te doen. Kleine ambtelijke groep ter ondersteuning (waarschijnlijk dezelfde club als bij de PO's, dus 5.1.2e en 5.1.2e)
 - 5.1.2e laat afspraken inplannen
- Daarna volgen gesprekken met stakeholders. Acties op korte termijn (volgens mij staan deze uit bij 5.1.2e):
 - Inventariseren wie de stakeholders zijn en een verdeling maken per 'sector', bijvoorbeeld agrarische sector / haven en industrie / natuur etc.
 - Per sector wordt een overleg ingepland tussen de stakeholders, Mariëtte en de desbetreffende vakgedeputeerde. Arne bijv. bij haven en industrie, Frank bij agrarische sector etc.
 - Dit overzicht toevoegen aan D-memo voor GS van 4 maart -> 5.1.2e ?
 - Per gesprek een korte annotatie voorbereiden -> 5.1.2e inhoudelijke collega's?
 - Actie: wie plant de overleggen in? Secretariaat Van Leeuwen kan helpen. Instructies voor het secretariaat graag afstemmen
 - Eén stakeholder aanwijzen om aan te sluiten bij gesprek MP Schoof (meer info later in deze mail)
- Na deze gesprekken passen we het plan van aanpak / pakket aan daar waar nodig en wordt het **ter vaststelling** geagendeerd in de GS-vergadering. Streven is eind maart / begin april in GS
 - Stukken bestaan uit: GS-voorstel, Statenvoorstel en bijlage met plan van aanpak/pakket.
 - Aanmelding bij GSO nodig + maken Workflow -> actiehouder?
- Na vaststelling in GS gaat het **ter vaststelling** naar PS. Dat betekent nogal wat:
 - Er moet in april een extra commissievergadering en een extra PS-vergadering ingepland worden. 5.1.2e stemt dit af met de griffie
- Dit proces moet zo concreet mogelijk worden opgenomen in het D-memo van 4 maart -> actiehouder 5.1.2e / 5.1.2e

Gesprek MP Schoof

- Afsproken dat er **een apart D-memo** komt wat de Commissaris kan inbrengen. Daarin moet het voorstel worden gedaan voor de aanwezigen bij het gesprek met Schoof. Voorstel: CdK, Mariëtte, een belangrijke partner (bijv. havenbedrijf) en ambtelijke ondersteuning.
Actiehouder -> 5.1.2e ?

Wie stemt af met CdK?

- Inhoud blijft wat Mariëtte betreft tweeledig
 1. Wat is de impact op Zuid-Holland en wat gaat Zuid-Holland zelf doen?
 2. Wat hebben wij van het Rijk nodig?
- Boodschap van Mariëtte: niet al te veel gewicht hangen aan dit overleg, impact is waarschijnlijk maar klein. Focus meer op andere manieren van input leveren / invloed uitoefenen, bijvoorbeeld via DG's.
- Mariëtte neemt contact op met CdK of het alvast akkoord is om de afspraak met Schoof in te laten plannen.

Resumé planning (nog checken op haalbaarheid)

- week 31 maart of week 7 april
- week 24 maart gesprek Schoof
- week 17 maart gesprekken stakeholders
- week 10 maart gesprekken met portefeuillehouders + gesprek I&W?
- week 3 maart Inhoudelijke uitwerking voor bespreking met poho's

Kortom, een hoop ontwikkelingen en acties. Goed om over door te praten met elkaar. Tot woensdag!

Groet, mede namens 5.1.2e,

5.1.2e

From:

5.1.2e

Required Attendees:

5.1.2e

5.1.2e

Location:

Kantoor! D1.12

Importance:

Normal

Subject:

Drukfactoren (N2000 Kustgebieden) op de kaart

Start Date/Time:

Thur 3/13/2025 2:00:00 PM

End Date/Time:

Thur 3/13/2025 3:00:00 PM

Dag collega's,

Graag zou ik met jullie om de kaarten van de N2000-gebieden in de kust- en duingebieden zitten om de drukfactoren in te tekenen. Dit doen we in het kader van de aanpak drukfactoren, zodat we met elkaar meer inzicht krijgen om welke drukfactoren en op welke plekken in de N2000-gebieden het gaat. Met dit inzicht kunnen we de volgende stap, het zoeken naar passende maatregelen buiten de N2000-gebieden, beter zetten.

Ik zie jullie graag op donderdag 13 maart!

Groet,

5.1.2e

Microsoft Teams

[Heeft u hulp nodig?](#)

[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id:

5.1.2e

Wachtwoordcode:

5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
Sent: Mon 2/24/2025 3:07:54 PM
Subject: Drukfactoren (N2000 Kustgebieden) op de kaart
Received: Mon 2/24/2025 3:07:54 PM

Dag collega's,

Graag zou ik met jullie om de kaarten van de N2000-gebieden in de kust- en duingebieden zitten om de drukfactoren in te tekenen. Dit doen we in het kader van de aanpak drukfactoren, zodat we met elkaar meer inzicht krijgen om welke drukfactoren en op welke plekken in de N2000-gebieden het gaat. Met dit inzicht kunnen we de volgende stap, het zoeken naar passende maatregelen buiten de N2000-gebieden, beter zetten.

Ik zie jullie graag op donderdag 13 maart!

Groet,
5.1.2e

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)
Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

From: 5.1.2e
Required Attendees: 5.1.2e
Location: Microsoft Teams-vergadering
Importance: Normal
Subject: Drukfactoren (N2000 Deltagebieden) op de kaart
Start Date/Time: Mon 3/17/2025 2:00:00 PM
End Date/Time: Mon 3/17/2025 3:00:00 PM

Dag collega's,

Graag zou ik met jullie om de kaarten van de N2000-gebieden in de Delta zitten om de drukfactoren in te tekenen. Dit doen we in het kader van de aanpak drukfactoren, zodat we met elkaar meer inzicht krijgen om welke drukfactoren en op welke plekken in de N2000-gebieden het gaat. Met dit inzicht kunnen we de volgende stap, het zoeken naar passende maatregelen buiten de N2000-gebieden, beter zetten.

Ik zie jullie graag op maandag 17 maart!

Groet,
5.1.2e

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)
Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

From: 5.1.2e
Required Attendees: 5.1.2e 5.1.2e
Location: B2.41 - Hybride vergaderen
Importance: Normal
Subject: Drukfactoren (N2000 Veenweiden) op de kaart
Start Date/Time: Mon 3/17/2025 1:00:00 PM
End Date/Time: Mon 3/17/2025 2:00:00 PM

Dag collega's,

Graag zou ik met jullie om de kaarten van de N2000-gebieden in de veenweiden zitten om de drukfactoren in te tekenen. Dit doen we in het kader van de aanpak drukfactoren, zodat we met elkaar meer inzicht krijgen om welke drukfactoren en op welke plekken in de N2000-gebieden het gaat. Met dit inzicht kunnen we de volgende stap, het zoeken naar passende maatregelen buiten de N2000-gebieden, beter zetten.

Ik zie jullie graag op maandag 17 maart!

Groet,
5.1.2e

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)
[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)
